Redacţiunea. Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔR DE DUMINECĂ 50)

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 273.—Anul LVIII. Braşov, Duminecă, 10 (22) Decemvre 1895.

## Coloniştii unguri.

Peste câte-va ḑile se vor împlini doi anĭ, de când fostul ministru de agricultură, Andreiŭ Bethlen, scóse la ivélă faimósa lege privitóre la colonisări. Prin acéstă lege se puse la disposiţia ministeriului de agricultură suma de trei milióne florinĭ, cu scopul, ca sĕ cumpere moşii, pe carĭ apoi sĕ le parceleze şi sĕ le vêndă pe aşteptare şi cu preţurĭ cât mai eftine, plătibile în rate, între Ungurii şi renegaţii scăpătaţĭ.

Marĭ speranţe legaseră şoviniştii maghiari de acéstă lege. Credeau, că în scurt timp se vor putĕ căpĕtuì în masse cetele de flămênḑĭ unguresci, ér de altă parte se vor aduce marĭ servicii şi politicei de maghiarisare: se vor forma sate de coloniştĭ maghiarĭ printre Românĭ, carĭ pe aceştia îĭ vor desbina şi maghiarisa; ér pe alţii dintre ai noştri îĭ vor ademeni, scoţêndu-le şi lor ochii cu câte-un petec de pămênt, pentru care vor cere în schimb sĕ se lapede de legea şi naţionalitatea lor şi sĕ se contopéscă cu coloniştii ungurĭ.

Acesta era planul urzitorilor legei de colonisare. Numai decât după votarea legei, ei s'au şi pus pe lucru. Au cumpĕrat marele domeniu al contelui Teleki Sándor dela Şermaş de pe Câmpiă, în comitatul Clusiului, unde încă în primă-vara anului trecut au adus vre-o 86 de familii unguresci de prin comitatul Vesprimului.

Incercarea făcută cu aceştĭ coloniştĭ înse a ajuns de batjocură. S'a întêmplat şi cu coloniştii dela Şermaş aceea, ce se întêmplase mai anii trecuţĭ cu Ciangăii din Bucovina. Şi unii şi alţii, ameţiţĭ de vorbele umflate şi de promisiunile góle ale „patrioţilor", şi-au vêndut casa şi masa şi au plecat în ţéra făgăduinţeĭ, unde înse n'au aflat, decât plângerĭ şi desamăgirĭ.

Ciangăii bucovinenĭ blastĕmă şi aḑĭ pe fraţii lor maghiarĭ, carĭ i-au făcut sĕ-şĭ pérdă averile cu peregrinările lor prin Ungaria, pentru ca mai târḑiu sĕ se reîntórcă acasă ajunşĭ la sapă de lemn. Tótă lumea rîdea atuncĭ de ruşinosul fiasco al şoviniştilor ungurĭ, dér cu tóte acestea ei n'au învĕţat nimic din acea păţaniă.

La Şermaş, care era o comună curat românéscă, într'un ţinut deasemenea românesc, ei au adus coloniştĭ maghiarĭ de pe la Vesprim, fiind-că Românilor nu s'au îndurat sĕ le dea loc nicĭ pentru banĭ.

Astăḑĭ înse, după doi anĭ, cum ni-se scrie, nu este un singur colonist dintre cei aduşĭ la Şermaş, căruia sĕ nu-i pară rĕu, că şĭ-a vêndut tot ce a avut şi a venit aicĭ, ba aḑĭ cei mai mulţĭ stau gata de a se reîntórce acasă.

Ungurii dela Vesprim nu pot ţiné pept cu Românii noştri din Ardeal, nu sciu nicĭ sĕ muncéscă ca ei, nicĭ sĕ cultive pămêntul ca ei. Unde Românul a sciut sĕ culégă după munca lui carĕ încărcate de cucuruz, Ungurul colonist n'a fost în stare sĕ adune nicĭ măcar grăunţe pentru o mămăligă. Astfel coloniştii dela Şermaş stau astăḑĭ sĕ piéră de fóme, neavênd nicĭ măcar ce duce la gură, ne cum sĕ mai plătéscă şi ratele pentru moşiile cumpĕrate. Unii s'au şi lăpĕdat de moşii, fiind-că nu sunt în stare de-a le plăti, ér altora dintre ei li-s'a abḑis din partea guvernului, deóre-ce s'a constatat, că nu sunt harnicĭ de plată.

Ĕtă o nouă înfrângere a îngâmfării maghiare! Nu li-a fost de ajuns, cu Ciangăii din Bucovina, au trebuit sĕ mai nenorocéscă încă 86 de familii unguresci. Şi acestea tot numai din causa nenorocitei lor rêvne, de a-şĭ căpĕtui pe sărăntocii lor din bunul şi pe ruina nóstră.

Dér tótă fapta îşĭ are şi rĕsplata. Multe curse ni-au întins contrarii noştri de vécurĭ, dér tóte s'au zădărnicit. Aşa se vor zădărnici tóte uneltirile lor, căcĭ este un Dumneḑeu în cerurĭ, care scie sĕ umiléscă pe cei îngâmfaţĭ.

---

## Revista politică.

**Rutenii la împĕratul.** In 13 c. o mare deputaţiune a Rutenilor din Galiţia, constând din 124 membri, a sosit la Viena pantru de-a se plânge la monarchul asupra nedreptăţilor comise din partea autorităţilor publice, cu ocasiunea alegerilor de deputaţĭ făcute în timpul din urmă în Galiţia. Rutenii au dus cu sine şi un *memorand*, pe care numai după multe rugărĭ au putut sĕ-l aştérnă în cancelaria cabinetului împĕrătesc. Deputaţiunea rutênă a fost primită mai întâiu în audienţă de cătră ministrul-preşedinte austriac, conte *Badeni*, căruia Rutenii au trebuit sĕ-i spună tot ce vor sĕ vorbéscă cu împĕratul, şi numai după aceea cu mare greu, 6 membri din deputaţiune au fost lăsaţĭ sĕ céră audienţă dela monarchul. Majestatea Sa i-a primit, şi în rĕspunsul dat acelor 6 Rutenĭ a ḑis, că va esamina lucrul, *se miră înse de ce au venit pentru un astfel de lucru atâţia Rutenĭ la Viena, când erau destui şi mai puţinĭ, şi mai ales pentru ce au venit atâţia preoţĭ?* După tóte acestea deputaţiunea rutênă a plecat îndărĕt spre casă cu puţină nădejde de-a fi ajuns la ceva ispravă. Din incidentul acesta, în camera austriacă s'au făcut mai multe interpelărĭ, în carĭ i-s'a imputat guvernului faptul, că de un timp încóce ambele ministerii din Austro-Ungaria în loc sĕ apropiă pe monarch de popor, caută mereu sĕ împedece orĭ-ce comunicare şi legătură directă între ei. Mai de mult tóte popórele când ḑiceau: *„Ne ducem la Impĕratul"*, mergeau cu cea mai mare încredere la căpetenia ţĕrei. Astăḑĭ înse calea acésta li-e tăiată popórelor, cum d. e. s'a vĕḑut şi cu ocasiunea ducerei *Memorandului din partea Românilor*, carĭ n'au fost lăsaţĭ la domnitorul lor.

**Conflict între Anglia şi Statele-Unite nord-americane.** Intre Statele-Unite din America de nord şi între Anglia s'a iscat ḑilele trecute un conflict vehement din causă, că Anglia de un timp încóce tot rupe câte o bucată din teritoriul republicei americane *Venezuela*, tot intră mai afund cu graniţele, şi prin acésta republica Statelor-Unite îşĭ vede ameninţate interesele sale. Mai întâiu Statele-Unite au propus, ca sĕ se constitue un arbitriu internaţional, care sĕ hotăréscă graniţele Venezuelei şi a teritorului engles învecinat. Anglia înse nu s'a învoit cu acéstă propunere, şi astfel preşedintele republicei nord-americane, *Cleveland*, a adresat în 17 c. un *mesagiu* camerelor republicei, în care a cerut sĕ se trimită o comisiune pe spesele Statelor-Unite la faţa locului, sĕ constate faptul, şi după ce va raporta asupra lui, Republica sĕ întreprindă paşii necesarĭ. Mesagiul lui Cleveland a fost primit cu aprobare din partea congresului şi camera deputaţilor a şi votat 100.000 dolarĭ ca spese pentru esmiterea amintitei comisiunĭ, ér pe Cleveland l'a împuternicit sĕ numéscă ca membri ai comisiunei, pe cine va voi el. Scirile sosite astăḑĭ spun, că în senatul republicei s'a luat hotărîrea de a-se începe *înarmărĭ marĭ*. S'a votat un credit de 100 milióne dolarĭ pentru cumpărarea de *1 milion* puscĭ şi *6 miĭ de tunurĭ*. Lucrul începe decĭ a deveni fórte serios.

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

### Colinde.

I.

Noi âmblăm şi noi cătăm
Florile dalbe*)
Pe Dumneḑeu sĕ-'l aflăm;
Am âmblat şi am cutat,
Pe Dumneḑeu l'am aflat.
In esle de boi culcat,
Micuţel şi înfăşiat,
Cu faşiă de mătasă,
Pe marginĭ cu aur trasă.
Pe când Christos se născea,
Din pocîumbĭ făclii ardea,
Pescera se lumina
Din nuele luminele
Luminau până la stele.
Şi astfel cum lumina
Flacăra 'n cer ajungea;
Ér Jidovii străjuia,
Dér nu se apropia,
De fumul tămâielor,
Flacăra luminilor,
De versul îngerilor
Şi fluerul păstorilor.
Sĕ fi gazdă veselósă
Sĕ ne chemĭ pe toţĭ în casă.

II.

In cea verde poeniţă,
Rouăriţă Romani.
Este-o turmă de oiţe.
Da de oi cine-mĭ grijea?
Iuonaş şi soru-sa.
Uită-te tu frate 'n jos
Şi caută că-'i vedea:
Un noruţ de plóie grea,
Ĕr frate-s'o rĕspundea:
Acela nu-i noruţ de ploi,
Că îs peţitorii tĕi;
Aicĭ la min' or veni
Şi pe tine te-or peţi.
Ĕr lângă tine mai cer
Opt berbecĭ şi-un mieluşel,
Şi apoi ci d'un stâurel:
Cincĭ sute de miorele
Şi p'atâtea mieluşele
Şi pe tine lângă ele.
Soru-sa déc' audia
De-acolea mi-se scula
Intr'o grădină intra,
Un struţişor îşĭ lua
Şi 'n fântână-'l arunca.
Decă bine l'a udat
Din fântână l'a luat
Şi a mers tot rourênd,
Şi din gură cuvêntând:
Es-ta-i struţ de bosuioc
Sĕ dăm la tinerĭ noroc.
Ḑile bune la Românĭ
Şi ertăciunĭ la bĕtrânĭ.
Noi cântăm cu bucuriă.
Christóse mărire ţie!

III

Colo 'n sus, Dómne, mai sus!
Florile dalbe.
Sus la vêrful muntelui
Umblă un păcurariu la oi
Cu fluerul fluerând,
Turmuliţa întunând.
Fluer tace, turma pasce,
Fluer ḑice, turma plânge;
Când cu fluerul tăcea,
El din graiŭ aşa grăia:
Lăsa-voiŭ la lupii oi,
C'am albit la cap ca voi.
Oile tóte plângea,
Cătră domnii lor ḑicea:
Stăpâne nu ne lăsa,
Că de tine-om asculta,
Şi tu nu ne părăsi,
Că noi bine te-om griji:
La Sânt-Georgiu
C'un miel frumos,
La Păsciţă cu jintiţă,
La Ispas ţi-om da şi caş.
Decă-i muri unde-va,
Noi pe tin' te-om astupa:
In câmpul cu florile,
Unde bat vênturile.
Dintre noi cele bĕlăi,
Mult te-om mai plânge pe văi;
Dintre noi cele cornute,
Mult te-om mai plânge pe munte.

*Bocrenĭ*, 1895.

**Constantin Manu,**
învĕţător.

*) Se repetă după fiă-care vers.

## Deschiderea corpurilor legiuitóre române.

Joi, în 7 Decemvre v. s'au deschis Corpurile legiuitóre române. La órele $11^1/_2$ diminéța, domnii senatorĭ, domnii deputațĭ și înaltele corpurĭ ale Statului s'au întrunit în sala ședințelor Adunărei. La órele 12, M. S. Regele a întrat în sala Adunărei, precedat de Casa Sa civilă și militară, fiind primit la scară de domnii miniștri.

Regele, suindu-se pe tron, încongiurat de domnii miniștri, a cetit următorul *Mesagiu*:

Domnilor senatorĭ,
Domnilor deputațĭ,

O nouă legislatură își ia astădĭ începutul.

Demisiunea cabinetului precedent și numirea guvernului actual au tras după sine disolvarea corpurilor legiuitóre, care de alt-mintrelea ajunsese aprópe de termenul lor constituțional.

In urma nouĕlor alegerĭ simțesc o viuă mulțămire de-a fi încongiurat de forțele reînoite ale națiunei și de-a vĕ ura bună-venire.

Munca înțeléptă și stăruitóre a națiunei a dat desvoltăreĭ Regatului român un avênt puternic și a făcut sĕ crescă posițiunea lui în afară. Ast-fel el stă astădĭ, în împregiurările prin care trece Orientul europén, ca un punct de readem al ordinei, al stabilităței și al unui progres neîntrerupt.

Acéstă situațiune, avênd de basă o încredere reciprocă cu un țel constant — asigurarea păcei, — a stabilit cele mai bune relațiunĭ de prietinie cu tóte statele. Romănia nu póte decât sĕ se bucure de silințele depuse de Marile puterĭ pentru a înlătura orĭ-ce cause de neînțelegerĭ, și pentru a fi unite în mĕsurile destinate a asigura popórelor liniscita lor desvoltare. Putem privi aceste silințe ca cea mai puternică garanție a păcei, pe care o salutăm cu adêncă mulțumire.

Domnilor senatorĭ,
Domnilor deputațĭ,

Asigurarea deplină a justiției pentru toțĭ cetățenii și în tóte împregiurările, este o cerință de întâia ordine într'un Stat.

Vețĭ avea dér a vĕ ocupa cu îmbunătățirea treptată a organisărei nóstre judecătorescĭ și de revisuirea legei judecătoriilor de pace, care interesézá mai de aprópe clasele muncitóre ale societăței. Revenind la sistemul mai potrivit cu nevoile și trebuințele Țĕrei, a judecătoriilor sătenescĭ și de ocóle, se vor putea tot-odată realisa însemnate economii în budgetul ministerului justiției.

Descentralisarea administrativă fiind o cerință espresă a Constituțiunei, ér așeḑarea administrațiunei pe o cale temeinică și corĕspundĕtóre cu progresele ce am desĕvîrșit fiind o necesitate adânc simțită de toțĭ, guvernul meu va presenta deliberărei Domniilor-Vóstre reformarea legei comunale, a legei județiane și a legei pentru serviciul esterior al ministerului de interne.

Domnilor senatorĭ,
Domnilor deputațĭ,

Un an cu o recoltă rea, scăderea generală a prețului cerealelor și sporirea prea simțitóre a unora din cheltuelile Statului, au influințat defavorabil asupra budgetelor ultimilor doi anĭ. Sunt încredințat, că d'impreună cu guvernul Meu, vețĭ ajunge a regula acéstă situațiune printr'o esactă evaluare a veniturilor și prin realisarea de economii în cheltuelile Statului.

Se vor supune deliberărei Domniilor-Vóstre reducerea și transformarea dărei căilor de comunicație și desființarea taxei de patru lei prevĕḑută în legea clerului mirean.

Vețĭ avea a discuta în sesiunea actuală modificările indispensabile ce sunt a-se întroduce în legea învĕțămêntului primar și revisiunea legei vênḑĕrei domeniilor Statului, pentru a generalisa cumpĕrarea în loturĭ micĭ și a ușura modalitatea plățeí datorite.

Desvoltarea puterilor naturale de producțiune a Țĕrei cere napărat o lege a pescăriilor, prin care sĕ se stabilescă normele de esploatare a acestui isvor de bogăție națională în întreitul scop: de a'i mări producțiunea, de a da un aliment higienic și ieftin populațiunei sĕrace, și de a spori veniturile Statului.

Darea în circulațiune a marelui pod peste Dunăre, lucrările destinate a crea un port sigur și îndestulător la Constanța, deschiderea de linii noue de căi ferate și studiile ce se pregătesc pentru altele, vor completa rețéua căilor nóstre de comunicație. Rĕmâne acum sĕ organisăm în folosul economiei generale a Țĕrei mijlócele de transport pe uscat și pe apă.

Apărarea Țĕrei a fost tot-déuna un obiect constant al preocupațiunilor nóstre. Guvernul meu va face, decĭ, propunerile necesare pentru a-se completa armamentul, pentru a întroduce îmbunătățirĭ în legea soldelor, în legea înaintărei, în legea cadrelor și pentru înființarea unui serviciu special de pază a fruntariilor.

Domnilor senatorĭ,
Domnilor deputațĭ,

Noua legislatură deschide Domniilor-Vóstre un câmp întins de activitate.

Unițĭ în aspirațiunĭ, în simțĕminte și în muncă, concentrate spre înflorirea și întărirea patriei, nu mĕ îndoesc că Domniile-Vóstre vețĭ da soluțiunile cele mai priinciόse nevoilor și trebuințelor Țĕrei, și vețĭ asigura progresul nostru neîncetat, care este ținta tuturor preocupărilor Mele și a întregei Domniilor-Vóstre lucrărĭ.

Dumneḑeu sĕ bine-cuvênteze activitatea Domniilor-Vóstre, făcênd'o folositóre și rodnică pentru binele și prosperitatea scumpei nóstre Românii.

Sesiunea ordinară a Corpurilor legiuitóre este deschisă.

*Carol.*

Președintele consiliului miniștrilor și ministru al afacerilor strĕine, *D. Sturdza.* Ministrul justiției, *Eug. Stătescu.* Ministrul cultelor și instrucțiunei publice, *P. Poni.* Ministrul rĕsboiului, *General C. Budișteanu.* Ministru de interne, *N. Fleva.* Ministrul financelor, *G. Cantacuzino.* Ministrul agriculturei, industriei, comerciului și domenielor, *G. D. Pallade.* Ministrul lucrărilor publice, *G. I. Stoicescu.*

După terminarea cetirei Mesagiului, M. S. Regele părăsesce sala Adunărei; ér Corpurile legiuitóre proced îndată la începerea lucrărilor.

*(Monit. Of.)*

---

## Dela Sibiiu.

(Alegerĭ comitatense și comunale).

Sașii, de când sunt așa de strîns legațĭ și aliațĭ ca șoviniștii ungurĭ, s'au molipsit așa de mult de apucăturile despotice ale administratorilor maghiarĭ, încât au început și ei sĕ fiă teroriștĭ. Pentru că în cercul Mercurei, la alegerile întregitóre de representanțĭ comitatensĭ, au rĕușit de astă dată candidații românĭ. Sașii și fóia lor din Sibiiu au făcut mare sgomot și s'au plâns, că sunt amenințațĭ de Românĭ. Deși alegerea dela Mercurea a fost verificată, comisiunea judecătorĕscă permanentă a desființat'o, pe cuvênt că alegerea n'a fost publicată în tótă ordinea.

Se vor face dér nouĕ alegerĭ, și Sașii se vor strădui a împedeca sĕ fiă realeșĭ bărbațĭ ca Dr. Rațiu, Dr. Frâncu, Droc ș. a. Ce era décă de astă-dată întrau cu 6 Românĭ mai mulțĭ în congregațiă, unde Sașii și așa formézá o majoritate covêrșitóre?

Sașii pretind, că au fost totdéuna dreptĭ și echitabilĭ față cu Românii. Atuncĭ de ce strigă ca din gura șérpelui că au fost aleșĭ odată 6 Românĭ la Mercurea, în care cerc sunt 15,000 Românĭ față cu 4000 și ceva Sașĭ?

Dér au dat o dovadă strălucită despre simțul lor de dreptate Sașii la alegerile întregitóre de representanțĭ ai comunei orășenescĭ Sibiiu. Intre 77 de representanțĭ ei au ales numai un singur Român, căcĭ ceilalțĭ doi, ce iau mai pus în listă sunt viriliștĭ, adecă aveau și așa dreptul de a fi membri ai consiliului comunal.

Despre tóte aceste isprăvĭ ale Sașilor ni-a scris deja un corespondent din Sibiiu. Eată acum ce ne scrie un altul cu privire la alegerile comunale Sibiiene:

La orașul Sibiiu sĕ fac alegerile pentru representanță. Clubul românesc nu scim cine-l conduce, cine *nu*, mai ales de când a ajuns sub presidiul d-lui I. A. de Preda, cu tóte că lozinca e dată, că Românii sĕ împlinéscă hotărîrea conferențelor naționale, de a-șĭ validita votul în municipii.

In fața faptului, că „Kreisausschussul" (comitetul electoral) săsesc cu tendință întrelăsă respectarea Românilor la oraș, măcar prin alegerea câtorva membri din inteligența așa de numĕrósă, — avênd aicĭ Consistorul tuturor Românilor gr. orientalĭ, seminar teologic-pedagogic, banca „Albina", Associațiunea Transilvană, un numĕr de foi politice, și avênd Românii și anume atât „domnii", cât și cei *90 de meseriașĭ românĭ* independențĭ și mulțimea țĕranilor noștri o mulțime de interese la Magistratul săsesc, care scrie și vorbesce numai nemțesce, și care nu are aplicat nicĭ un suflet românesc afară de măturătorii stradelor originarĭ din Rĕșinarĭ, — elementele mai tinere au început mișcarea, ca sé se scótă la urnă cel puțin $^1/_{10}$ (una a ḑecea) parte din membrii, ce sĕ aleg acum, ca sĕ formeze cel puțin $^1/_{20}$ parte din representanța orașului.

Acésta dréptă dorință nu putù însĕ sĕ fiă realisată. Mĕ întrebațĭ de ce? O sĕ vĕ spun. Presidentul clubului românesc, din loc cu două ḑile înaintea alegerii, *nu scia* măcar atât, *că sunt alegerĭ!*

Poftim organisare model în centrul, ce-șĭ dă aerul, că conduce lumea românéscă.

*Aga.*

---

## Asociațiunea națională aradană.

„Asociațiunea națională aradană petru cultura poporului român", care de timp îndelungat n'a dat nicĭ un sĕmn de viéță, așa că mulțĭ dintre Românĭ póte îșĭ vor fi și uitat de esistența ei, acum e în ajun, de-a fi érășĭ înviată.

Acéstă veste îmbucurătóre o aflăm din următórea convocare, ce s'a

---

## Tóder Porcosul.

„Óre la Tóderu Grighii de ce-i dic „Porcosul?" întrebai odată pe moș Mitru, păzitorul dela viile grofului, care însĕ grija și de viuța nóstră, fiind aprope de cele grofescĭ.

Moș Mitru, păzitorul, era unul din cei mai bĕtrânĭ moșnegĭ la noi în sat, el, stând érna-véra tot pe délul viilor, priveghia ca un ânger păzitor asupra satului; el din înălțimea, pe care îi era căsuța și viile, putea vedé casele tuturor locuitorilor dela noi și — stând mai mult sîngur — se putea gândi liniștit asupra fiăcărui locuitor dela noi; el, adecă Mitru păzitorul de vii, scia multe-multe, scia mai atâtea, câte scia si Ion Bunzarine, pĕcurarul cel vestit, cu care și era Mitru cam de-o vîrstă, cam de-o potrivă.

Pe acești doi omenĭ, până trăiau, — că amu-s morțĭ amêndoi, bucuros îi întrebam una alta, unde-i întêlniam, că mult îmĭ plăceau rĕspunsurile lor cele înțelepte și cu temeiù. Așa și acum, fiind la viă, până sĕ mânânc vre-o douĕ piersecĭ, ce le luasemĭ însu-mĭ cu mâna, întrebai pe moș Mitru, păzitorul. Óre la Tóderu Grighii de ce-i ḑic Porcosul?

Și acéstă întrebare póte că nu i-o puneam, décă n'așĭ fi zărit pe Tóderu Grighii arând cu patru boi ca patru lei la un ogor chiar pe lângă gardul din jos al viiei, ér la Tóderu Grighii numai în fațā-i ḑiceau omenii „bade Tódere", alt-cum toțĭ îi ḑiceau Porcosul.

Ér moș Mitru păzitorul, era bun bucuros sĕ-l întrebe omul una-alta, ca sĕ pótă povesti după dragul inimei lui și sĕ-șĭ pótă arăta iscusința; el bucuros îmĭ spunea orĭ-ce l'a-șĭ fi întrebat, ér acum, că ce-l întrebai chiar despre Tóderu Grighii care-i era cam neam și cu care — ca cu un bocotan, ce era acum — tare se lăuda, moș Mitru păzitorul începù a-mĭ spune povestea cea adevĕrată a lui Tóderu Grighii cu multe ponturĭ și alcamurĭ, cum făcea el când povestea cu domnĭ. M'așĭ ține fórte mândru, décă a-șĭ puté spune și eu povestea lui Tóder Porcosul tocmai după cum mi-o spuse moș Mitru păzitorul. El începù cam așa:

Hm, domnule, povestea nepotu-mi-o Tóder cine o scie în satul nostru bine ca mine? Nicĭ el singur nu o scie așa bine ca mine, că eu l'am cumpănit de-i astăḑĭ bocotan, cum îl veḑĭ; adecă ce sĕ ḑic: sfatul meu și darul lui Dumneḑeu l'am pus pe el în picióre, că vai, sĕrac și nĕcăjit mai era într'o vreme!

Adecătă-le lucrul a fost așa, domnule, că nepotu Tóder a fost de o potrivă cu tatăl dumitale, de-odată i-au prins cătane la Ungurĭ, în 48, par'că acum vĕd, și de-odată au venit din cătane într'o nópte de bobotéză, de crepau și lemnele de frig, ba și vițelul în vacă sta dórá sĕ mórá de frig, și ei erau numai cu sumăeșele peste cămășĭ, că pieptarele ii-le luase *Kintușii* (voluntarii (önkéntes-ii) din Ungaria). Așa fugiră ei peste cele dealurĭ, prin omĕt până-n brêu, de mĕ mir, că n'au înghețat. Dér omul tînĕr, cu dor de casă și de copii, trece prin foc și prin apă! Satul era împrăștiat, ómenii erau fugițĭ prin Ciceu și pe unde se puteau ascunde de frica rĕșmeliții. Eu eram tot aicĭ, la viia grofului, unde mĕ pomenisem de rĕu copil, că și tata și moșul, ba póte și strămoșul tot ca păzitorĭ la vii ne-am pomenit.

Destul că nepotu Tóder cu tata dumnitale ajunseră la mine atuncĭ nóptea, că în sat se temeau sĕ între. Le spuseiu eu ce-i prin sat și-i săturaiu, că erau mai morțĭ și de fóme, apoi a doua ḑi coborîi eu în sat, că eu nu mĕ temeam nicĭ de Românĭ, nicĭ de Ungurĭ. Românii nu-mĭ făceau nimica, că Român eram și eu, ér Ungurii încă mĕ crușau, de frica grofului, în a cui slujbă eram. Prin sat aflaiu starea lucrurilor, și venì și le spuseiu lui Tóder și la tata dumnitale, că ai lor sunt la Ciceu suițĭ cu popa cu tot; la popa i-au și degerat atuncĭ degetele dela amêndouĕ picióre le.

Ce sĕ-țĭ spun mai departe din revoluțiă? Ai auḑit d-ta, ce chinurĭ au tras ómenii pe acele vremĭ, cât sĕ feréscă Dumneḑeu și pe puiul de năpârcă, sĕ n'ajungă ḑile ca acelea! Destul, că încetul cu încetul se potolì rĕscóla, Muscanii făcură pace

adresat Românilor din oraşul şi ţinutul Aradului:

*P. T. Domnule!* Asociaţiunea naţională aradană pentru cultura poporului român din Arad şi provincia îşĭ va ţiné adunarea generală Dumineca în 31 Decemvre v. la 10 óre a. m. în localitatea sa din strada Zrinyi Nr. 4 (casa diecesană).

Când avem onóre a Te învita sĕ binevoescĭ a participa la acéstă adunare generală îţĭ aducem tot-odată la cunoscinţă, că adunarea se va ţiné după următórea programă:

1) Esmiterea unei comisiunĭ pentru învitarea P. S. S. Domnului episcop Ioan *Meţianu.* 2) Deschiderea adun. gen. prin preşedintele. 3) Raportul general al direcţiunei. 4) Raportul general al cassariului asociaţiunei. 5) Raportul general al bibliotecarului şi economului. 6) Raport despre starea cabinetului de lectură. 7) Censurarea acestor rapórte. 8) Propunerĭ şi interpelărĭ. 9) Dimisionarea direcţiunei. 10) Restaurarea biroului adun. generalĭ, 11) Restaurarea direcţiunei. 12) Incheierea prin preşedinte.

*Arad,* din şedinţa direcţiunei dela 9 Decemvre n. 1895.

**Ioan Beleş,** m. p. director. **Ioan Petroviciu.** m. p. secretar.

De-odată cu acéstă convocare s'a adresat şi următorul apel, pe care-l recomandăm atenţiunei binevoitóre a tuturor Românilor iubitorĭ de cultura nóstră naţională:

*P. T. Domnule!* Dóră la nicĭ un popor din ţéră nu este atât de ardêndă trebuinţa de a-şĭ strînge rêndurile, ca la noi Românii.

Din acest punct de vedere au purces antecesorii noştri, când a înfiinţat institutţiunea cea frumósă şi salutară „Asociaţiunea naţională aradană pentru cultura poporului român."

Asociaţiunea nóstră de un însemnat şir de ani însĕ nu se bucură de sprigiuul inteligenţei române, după-cum s'ar aştepta. Sub preteste bagatelĭ, mai că am puté sĕ le numim divergince personalĭ, mulţĭ inşĭ se subtrag de a conlucra împreună la prosperarea acestei institutţiunĭ. Bĕtrânii însĕ ni-au lăsat de moştenire principiul *„inimicus personae, amicus causae".*

Deóre-ce în 31 Decemvre v. se va ţiné adunarea generală a asociaţiunei, în carea se va restaura întreg magistratul asociaţiunei, te rugăm şi pe p. t. dta sĕ binevoiescĭ a te inscriă de membru şi a participa la acea adunare generală, ca sĕ facem o restaurare, ce ar puté satisface dorinţei tuturor Românilor doioşĭ de prosperarea culturală a poporului român din Arad şi provinţă.

Te rugăm tot-odată sĕ nisuescĭ prin influinţa p. t. dtale a capacita spre acésta şi pe alţĭ amicĭ şi cunoscuţĭ, ca sĕ te însoţéscă, pentru-ca astfel sĕ avem aicĭ în Arad un adevĕrat far luminos pentru mult certatul nostru popor român.

**Arad,** din şedinţa direcţiunei ţinută la 9 Decemvre 1895.

---

## Premergerea cu bune esemple.

**De lângă Someş,** Dec. 1895.

Preoţii noştri s'au bucurat în tóte timpurile de mare cinste înaintea poporenilor lor, ceea ce se vede şi din împrejurarea, că au fost şi sunt titulaţĭ de popor cu numele: *„Părinte".* Bănăţenii dic la preot „Taica părintele", ér când vre-un om dă în vorbă cu alt om din alt sat despre preoţĭ, atuncĭ fiă-care îşĭ numesce preotul: „Părintele nostru", „Părintele dela noi", şi numai de.are ceva în contra lui îi dice „popa nost". Şi cu drept cuvênt s'a bucurat preoţimea nóstră de stima, ce 'i s'a dat, că a fost mângăitórea poporului şi învĕţătórea lui tot-odată. Apoi preoţimea nóstră era şi mai aprópe de popor, decât preoţimea altor némurĭ, nu numai pentru-că eşia din sînul poporului de-a dreptul, trăia din aceeaşĭ pâne cu el, adecă din agricultură, şi mai era şi înrudită cu el prin căsĕtorii, dér avênd preoţimea nóstră de împlinit şi unele funcţiunĭ, carĭ preoţii altor némurĭ, cu deosebire calvinii, nu le au, cum e âmblarea cu crucea la Botéză şi feştănile, apoi pomenele după repausaţĭ etc., ea a fost şi este în stare de aşĭ cunósce mai bine poporul, om de om, cu tóte însuşirile lui bune rele, cum le are. Mai mult, preoţii noştri luau şi mai iau şi adĭ — unii — parte la tóte lucrurile şi întristările poporenilor, asistéză la nunţĭ, boteze, sfinţirĭ de case etc., apoi la înmormêntărĭ, maslu ş. a. Ast-fel preoţii noştri fiind pururea între popor şi pururea cu poporul, vorbind în limba lui, slujind în limba lui şi trăind în tóte condiţiile poporului, premergênd cu bune învĕţăturĭ şi esemple, ei au fost şi trebue sĕ şi fiă cinstiţĭ şi iubiţĭ de poporenii lor.

Ce e drept, în timpul din urmă, de când lumea cere dela fiitorul preot carte mai multă, fără însĕ de a-i îmbia şi mijlóce de traiu mai îmbelşugate, au cam început unii preoţĭ a-se separa de popor, părându-li-se acela prea de jos, faţă de el, care a învĕţat 16 anĭ. Las', că bine nu fac unii ca aceştia, dér şi sunt numiţĭ de poporenii lor *domnul părinte,* un semn, că *stima* este înlocuită prin *respect, iubirea* prin rĕcélă. De astfel de preoţĭ apoi nicĭ poporul nu se mai apropiă cu acea încredere, cu care se apropia de bĕtrânul preot, la care i dicea simplu: Părinte, orĭ Taică părinte. Sĕ ne bucurăm însĕ, că numĕrul acestora este fórte mic. Preoţii noştri peste tot şi adĭ, ca şi în trecut, sunt un trup şi un suflet cu poporul.

Despre un ast-fel de preot voiŭ sĕ vĕ vorbesc şi eu. E popa Ion din S. nu departe de oraşul B. Merită sĕ-l cunóscă tot omul. E cam de 45 anĭ, dér tot e cărunt, ca un om de 60 anĭ; aşa-i e firea, aşa sunt unii ómenĭ, cărunţesc mai curênd, alţii mai târdiu. Destul că popa Ion e feciorul fostului notar dela ei din sat. De tatăs'o au rĕmas 4 feciorĭ şi 2 fete, ér avere puţină. Din cei 6 copii rĕmaşĭ după tată-s'o, Ion era mai mare. El se şi făcù preot acolo în sat la un popor de vre-o sută de familii, va sĕ dicà la un popor mic. Preotésă îşĭ luà pe fata unui fruntaş de acolo şi se puse la muncă în viia Domnului.

Când se preoţì, el nu aflà nicĭ casă parochială de dai Dómne, nicĭ biserică mai bună, decât casa parochială, ér scóla lipsia cu desĕvêrşire. De aci tóte trebuiau făcute dér din ce? Banĭ nu sunt, ér poporul, deşi nu stă chiar rĕu, e mic, apoi a face aruncurĭ marĭ pe un popor mic încă nu poţĭ. Decĭ popa Ion se gândi, care din aceste trei încăperĭ sĕ facă mai întâiŭ, şi cu ce, banĭ nu sunt ca perĭ în palmă!

Ei, cugetà popa Ion, un an doi voiŭ şedé cum voiŭ puté în casa părintéscă, păn' va fi sĕ ajungem la o casă parochială potrivită. Aşa şi făcù. Şedù în casa părintéscă, ér din o odaiă a aceleia făcù scólă şi el se puse dascăl. Şi ce dascăl? Diua învĕţa copiiĭ cei micĭ, ér séra învĕţa pe junĭ şi pe bărbaţii mai tinerĭ, carĭ voiau a învĕţa. Ii învĕţa a ceti, a scrie şi a socoti, dér cu deosebire-i învĕţa a cânta în biserică, că era cântăreţ vestit popa Ion, cum e şi 'n diua de adĭ. Aşa merse un an de dile şi cântau frumos în biserică şi prindeau ómenii a ceti cărţĭ folositóre, mai întâiŭ numai de rugăciunĭ, apoi prinseră a-şĭ cumpĕra calendare şi în fine şi alte cărţĭ folositóre.

Atuncĭ popa Ion, care alt cum şi predica în tóte Duminecile la poporul lui cel bun şi ascultător, dise la sfîrşitul unei predicĭ cătră poporenĭ, că după eşirea din biserică sĕ aştepte o lécă în cimiter, care era giur împregiurul bisericii. Şi aşteptă poporul şi toţĭ se întrebau, că óre ce o sĕ le împărtăşéscă părintele? Dér nu mult trebuiră ómenii sĕ-şĭ sfarme capul, că étă sosì şi părintele lor.

Uitaţi-vĕ, iubiţĭ poporenĭ, dise el, de ce v'am rugat sĕ staţĭ o lécă sĕ mĕ aşteptaţĭ aci. E véră, timpul păn'acum âmblă fórte potrivit pentru sĕmĕnăturĭ, holdele sunt frumóse, la Rusalii vom eşi la ţarină şi v'om face rugă după datina ce ni-a rĕmas din moşĭ strămoşĭ. De ni-a ferì Dumnedeu hotarul de grindină, vom avé o grămadă de bucate bune şi scumpe, tóte numai ale nóstre. Din ele nu suntem siliţĭ sĕ dăm nimărui dijmă, suntem stăpânĭ peste ele. Óre ce credeţĭ d-vóstrĕ, n'ar fi lucru cu cuviinţă ca din bucatele, ce Dumnedeu ni-le dă, sĕ punem câte ceva în tot anul la o parte păn' vom aduna banĭ sĕ putem face casă vrednică de Dumnedeul puterilor, sĕ facem o biserică, cum au şi alte sate? Ce diceţĭ, ómenĭ bunĭ? Din parte-mĭ, pentru acel scop dau 10 mierţe marĭ de grâu, îndată după îmblătit, când voiŭ lua grâne de pe şură, şi la tómnă dau 10 mierţe de prune. Cine cât vré sĕ dea, sĕ se sfătuéscă acasă cu căsenii, şi Dumineca, când vom fi la ţarină cu icónele, voiu scrie pe fiă-care cu cât a promite, ér la timpul sĕu vom aduna tóte bucatele şi ne vom sfătui ce-i de făcut cu ele. Ce diceţĭ ómenĭ bunĭ, la cele ce v'am spus?

Ce sĕ dicem părinte Ióne, rĕspunseră bĕtrânii satului, dicem sĕ te ţină Dumnedeu, că bun gând ai gândit!

In diua de Rusalii eşì popa Ion cu poporul afară la ţarină şi făcù rugăciunĭ fierbinţĭ cătră Dumnedeu sĕ le scutéscă ţarinile de secete, de locuste, de grindină şi de vremĭ grele. Apoi deschise o listă, unde însĕmnà pe fiă-care, cât promite din recolta ţarinii pentru edificarea unei bisericĭ. Şi, după ce vĕdù poporul, că părintele Ion s'a scris cu 10 mierţe de grâu curat, 10 mierţe de ciucalăi şi 10 mierţe de prune, se înbuldiau, care de care, a se scrie, şi mare fù bucuria părintelui Ion când făcù socóta, că s'au scris poporenii lui cu 650 mierţe de grâu, 580 mierţe de ciucalăi şi cu vre-o 400 mierţe de prune.

Şi ferì Dumnedeu ţarina de vremĭ rele, şi venì timpul seceratului şi al îmblătitului şi în şura popii Ion făcură magazin, şi care, cum îmblătea, aducea grâul promis, ba unii chiar mai mult de cât au promis.

Şi venì vremea culesului de prune şi de cucuruz şi făcură un coşar mare şi-l aşedară în curtea popii Ion şi fiă-care aducea ciucalăii cu sacii şi-i turnau în coşar până se umplù cu vêrf. Prunele însĕ le vêndù popa Ion, de pe listă, cu înovirea poporului, unui speculant, care făcea vinars de prune şi speculantul îşĭ aşedà buţĭ marĭ în curtea unui creştin, ér poporul aducea şi-i da cele promise bisericei şi mai vin de-a speculantului şi pe banĭ pentru lipsele lor.

Primăvéra, cólea după Pascĭ, când se plătesc bucatele mai bine, vêndură grâul şi cucuruzul cu preţ bun şi adunară sumele de pe grâu, cucuruz şi prune şi vĕdură, că au aprópe 1500 fl. Şi se minunà poporul când vĕdù atâta potop de ban adunat fără executor, fără larmă, ci cu inimă bună şi mai fără a li-se cunósce. Atuncĭ grăì unul din bĕtrânii satului aşa: Părinte Ióne şi ómenĭ de omeniă! Eu aşĭ dice, ca un moşnég nepriceput, că banii aceştia sĕ-i lăsăm noi grămadă cum sunt şi în 3 anĭ după olaltă sĕ facem tot ca în anul trecut, atuncĭ vom avé banĭ destui ca sĕ ne facem o biserică cum alta sĕ nu mai fiă.

---

în ţéră, ér ómenii începură a-şĭ vedé de nevoile lor.

Toţĭ ca toţĭ, dér nepotul Tóder era mai nĕcăjit în tot satul. Ungurii-i beliseră patru boi şi douĕ junincĭ, şi-i dădură, nu-i vorbă, banĭ de ai lui Kossuth, carĭ póte şi amu 'i mai ţine, orĭ că i-a aruncat în foc. Din ce mai rĕmase, nisce biete de oiţe şi o vacă, le dete mumă-sa destre la Susana, pe care o făcù preotésă în Curmătură. Aşa nepotul Tóder scăpà din revoluţiă numai cu sufletul. Ba şi cu doi copii micĭ, că Românul, décă n'are vite, îi ca mort, că fără vite el nu póte muncì, nu-şĭ póte lucra ogórele şi nu şĭ póte ţiné copii.

Mai venì un rĕu pe capul lui. Aflară adecă domnii (sub „domnĭ" înţelege poporul numai pe mai marii posesorĭ, carĭ avură jobagĭ), că grădina şi casa, în care şedea nepotul Tóder, se ţin de curtea groféscă, şi că nu sunt locurĭ slobodite de-odată cu resmeliţa. Decĭ îl scóseră frumuşel în drum, casa o dărîmară, ér grădina o îngrădiră într'una cu cea domnéscă, lângă care era. Unde sĕ-şĭ caute dreptul? Cui sĕ se plângă?

Atuncĭ am ţinut eu sfat cu popa cel bĕtrân, ce-i de făcut? Er din sfatul nostru a eşit aşa: décă dracul ţı-se pune pe suman, tae-i şi lui o aripă, orĭ de nu se îndestulesce cu atâta, desbracă sumanul şi 'i-l dă lui, ér tu fă-ţĭ alt suman, bun-rĕu, cum vei puté.

Aşa învĕţarăm şi pe nepotul, sĕ nu umble cu pârĭ, că décă fără drept îi ia groful grădina şi casa din sat, cât de târdiu, Dumnedeu ér 'i le-a da înderĕpt. Er el sĕ-şĭ facă casă pe moina cea mare, ce o avea chiar sub pădure.

Cu greu îi venea bietului Tóder sĕ lase el satul, unde crescuse şi copilărise, sĕ lase el casa părinţilor sĕi, şi sĕ se tragă la pădure. Dér ce era sĕ facă? Ne-am pus toţĭ sătenii laolaltă, i-am adunat lemne şi i-am înciripat o căsuţă acolo sub pădure.

Atâta avea la sufletul lui, dér era totuşĭ mângăiat, că i a lui, nimenĭ nu-i poruncesce când sĕ se scóle şi unde sĕ mérgă. Iobăgia o ştersese, ómenii lucrau de Lunia diminéţa până Sâmbătă séra tot pe séma lor, ér Dumineca mergeau la biserică şi se rugau lui Dumnedeu; erau ómeni mai cucernicĭ cei ce slujiră domnĭ, decât rêndul ĕst de ómenĭ, crescuţĭ în rĕsfăţare!

Destul, că pe Tóder îl aşedarăm déră sub pădure în casă făcută cu pripa, ca sĕ nu stea în drum; acésta fù chiar în sĕptĕmâna Pascilor. O vreme frumósă, bună de lucru. Când fù a doua di de Pascĭ, îi mai dăruì Dumnedeu un pruncuţ, lângă cei doi, ce-i avea.

N'avea bietul Tóder la sufletul lui nicĭ atâta, cât sĕ facă pruncuţului un botez, după cum 'i obiceiul nostru, cu o ţîr de óspĕţ şi cu sfeştaniă. Dér îi dădui eu grâu şi vin şi făcurăm sĕ fiă bine.

In Dumineca Tomi botezarăm copilul, şi-i puserăm numele Toma; acela-i acum nu sciu ce domn mare în Ţéra Moldovei. La botezul pruncului veni şi cumnatul sĕu popa din Curmătură, şi-i aduse ca cinste o capră cu 2 edĭ. Nănaşul copilului îl cinstì cu o purcică, eu cu altă purcică, şi popa nostru, Tritan, Dumnedeu sĕ-l ierte şi sĕ-l hodinéscă, îi trimise colacĭ, cum capătă popii la Pascĭ, un sac plin, şi-i dăruì şi el o godină ca de un an. Aşa cu botezul copilului Toma, de-odată se vĕdù nepotul Tóder ér la ceva vituţe, şi mulţămia lui Dumnedeu şi ómenilor celor de omenie pentru ajutor.

Apoi, ce sĕ-ţĭ spun, fiind sănĕtos, şi muncitor şi cruţător, din moina aceea, pe care-i era casa, aduna atâtea bucate, de-i era de ajuns peste tot anul. Din capră peste un an făcù vacă, ér porcii, atâta 'i se înmulţiră din cele 3 purcele, cât în scurtă vreme avea turmă de porcĭ ca groful de mare. Şi-i şi era uşor acolo de ţinut porcĭ cât de mulţĭ, că nu trebuia sĕ le dea din mână mai nimic, pădurea era aprópe, numai după casă, acolo véra puteau scurma, ér tómna şi érna aflau atâta ghindă şi jir prin pădure, de se îngrăşau ca de grăunţe.

Şi vindea Tóder în tot anul câte 20—30 de porcĭ, marĭ şi micĭ, şi banii nu-i prăda, ci îşĭ cumpĕră moină lângă moină, şi-şĭ făcù casă

Mulţĭ ómenĭ erau de aceea părere, dér părintele lor le dise aşa: Iubiţĭ poporenĭ! Dumnedeu a ascultat rugăcĭunea nóstră şi a ferit ţarina de vremĭ, rele, şi tot Dumnedeu sfântul a muiat inima fiă-căruia de a dat pe séma bisericei care cât a promis, ba unii chiar şi mai mult decât a promis. Fiă numele Domnului binecuvêntat!

Eu nu dic sĕ nu facem şi în anul acesta şi în cei următorĭ, cum făcurăm în anul trecut, dér aşĭ gândi, că cu banii care-i avem sĕ vedem sĕ ne punem biserica în aşa rênd, cât baremĭ 30 de anĭ sĕ nu avem de a face alta mai scumpă, nicĭ a repara la ea. Că, uitaţi-vĕ ómenĭ bunĭ, chiar dece anĭ de-a rêndul de am aduna tot ca în anul trecut de bine, şi abia am ajunge la o sumă, din care sĕ facem o biserică de zid, cum vedem că au alte sate, mai marĭ şi maĭ bogate decât noi. Decĭ sĕ facem noi aşa:

Lemnul din biserica acésta veche este fórte bun, cea mai mare parte, şi-i lemn scump, de ştejar, de care adĭ rar se mai află. Eu am cugetat, că din lemnul, care-i în biserică, şi mai din lemne de ştejar, ce vom da fiă-care din celea, ce le-am cumpărat, astă-iérnă din pădurea grofului, apoi mai cumpărând din oraş lemne şi scândurĭ de brad, noi ne putem face o bisericuţă ca un pahar, dinlăuntru vom tinciui-o, ér dinafară o vom bate cu scândurĭ bine jiluite şi apoĭ eu cu mâna mea o voiŭ văpsi, cât va fi mai aşa de bună ca şi una de zid, ér de costat veţĭ vedé d-vóstrĕ — nicĭ o miiă de fl. nu o sĕ ne coste.

Oamenii îşĭ făcură şi ei socotéla şi în urmă diseră, că bine dice părintele Ion.

Şi se apucară de lucru, şi peste vre-o 6 sĕptĕmânĭ aveau într'adevĕr o biserică ca un pahar şi nu i costase decât 950 fl. ér din banii rĕmaşĭ făcură o casă parochială, tot de lemn, dér bună, largă luminósă şi cu destule încăperĭ. Drept şi mai drept, că părintele Ion lucra alăturea cu poporenii lui; el desemna, ei ciopleau; el colora, ei şindileau, şi lucrul mergea ca din maşină de repede.

* * *

Inceputul bun fiind al păstorirei părintelui Ion, după vre-o dece anĭ de muncă neîntreruptă şi-a adus mica parochiă în stare de necredut de bună. Tot, ce credea că-i spre fericirea trupéscă şi sufletéscă a poporului sĕu, tot făcea şi face cu acel mic popor, punênd umĕr la umĕr preot cu popor şi popor cu preot. Adĭ îţĭ e mai mare dragul când mergĭ şi vedĭ ce-i acolo: biserică, şcólă, casă parochială, tóte bune şi în bun rênd. Grădinile poporenilor ca şi a preotului sunt pline de pomĭ tinerĭ, altoi aleşĭ, făcuţĭ de poporul învĕţat prin preot, ajutorat mai târdiu şi de învĕţătorul, care-i numaĭ de câţĭ-va anĭ acolo, că la început părintele Ion a fost învĕţător, vre-o 6 anĭ de arêndul. Mai mult: Acum au societate de lectură, societate de împrumut şi păstrare, ei de ei, au pentru sĕrbătorile de véra popicĭ, căcĭ în cele de érnă îşĭ petrec timpul cu cetirea şi cântarea sub conducerea preotului lor. Apoi, fiind-că oraşul nu e departe, ér la oraş laptele are preţ bun, popa Ion aduse vre-o 9 vacĭ şi un tăurean de pinzgau, cât adĭ sunt în comună vre-o 20 de vacĭ de acel soiu şi peste câţĭ-va anĭ va fi plin satul tot de vite de acel soiu.

Vedeţĭ, ce póte face un om cu tragere de inimă cătră poporul sĕu? Şi aceste tóte nu sunt născocirĭ, nu glume şi poveştĭ, sunt lucrurĭ adevĕrate, ér acel preot trăesce, este viu, are nume şi renume, chiar în temniţele Clujuluĭ este cunoscut, că a stat închis acolo pentru cause naţionale.

Voiţĭ sĕ-i sciţĭ şi numele? Mĕ tem, că s'a supĕra de 'i-l voiŭ spune în public, că e modest, ca toţĭ ómenii cu inimă bună. Dér cine nu crede celor dise ci, întrebe-mĕ pe mine şi atuncĭ îi voiŭ da adresa acelui stimat preot şi i voiŭ spune unde sĕ-l afle, ca sĕ se convingă mergênd şi vĕdênd minunile, ce le-a făcut el cu bravul lui popor.

i. p. r.

## Din congregaţiile comitatense.

Se dice că acésta va fi cea din urmă „restauraţiă“ şi că în viitor, întroducênduse administraţia de stat, funcţionarii administrativĭ vor fi numiţĭ.

Mai bine aşa de-a dreptul la poruncă, decât sĕ se facă voia celor dela putere prin volniciă, călcare de lege, presiunĭ şi corupţiă, cum s'a întêmplat la *Făgăraş*, unde învĕţăcelul lui Banffy, voinicosul Bausznern, ca sĕ iasă cu candidaţii lui, n'a vrut sĕ candideze nicĭ un Român, nicĭ chiar patru dintre funcţionerii românĭ cei mai harnicĭ ai comitatului. Ba în locul acestora a candidat Ungurĭ şi renegaţĭ, cu carĭ a ocupat solgăbiraele, ca sĕ aibă cu cine corteşi la viitórele alegerĭ,

*

Tot cam ca la Făgăraş a mers în tóte locurile, unde a fost vorba şi de candidaţĭ românĭ, aşa că fraţii dela *Caraş-Severin* şi dela *Arad* au avut mare dreptate, când au dis că Românii sunt prigoniţĭ în comitate.

*

*Congregaţia comitatului Braşov*, ce s'a ţinut astădĭ, a mers în ce privesce alegerile de funcţionarĭ fórte neted, căcĭ s'au reales tot cei vechĭ, şi n'au fost alţĭ candidaţĭ. Numai un singur post, de unde a sburat unul la Făgăraş, ca Bausznern se-l facă solgĕbirĕu, a fost ocupat c'un Ungur.

In decursul şedinţei extraordinare s'a ivit érăşĭ *cestiunea de limbă*, când membrii românĭ s'au opus propunerii de a se felicita noul ministru de agricultură. Mai târdiu Românii au combătut energic propunerea de a sĕ vota un credit suplementar pentru *esposiţia milenară*, pentru formarea de banderiu etc. S'a născut aicĭ o discusiune înfocată, la care au luat parte şi câţĭ-va membrii ungurĭ. Dintre Românĭ au vorbit d-nii Dr. *A. Mureşianu* şi *I. Lengeru*. Saşii verdĭ au votat în ambele rêndurĭ cu Românii.

## SCIRILE DILEI.

— 9 (21) Decemvre.

**Despre starea sănĕtăţii moştenitorului nostru de tron,** *Francisc Ferdinand*, care petrece de mai multă vreme în oraşul Kairo din Egipt, pentru clima fórte blândă a locului, — sosesc scirĭ triste. Starea moştenitorului merge tot mai spre rĕu, decĭ are lipsă de cea mai mare îngrijire şi linişte.

—o—

**Notele de stat de 1 fl. v. a.** se primesc în circulaţiă ca plată numai până la finea anului, adecă până în 31 Dec. n. 1895. De aicĭ încolo, până la 30 Iunie 1896, se vor primi ca plată numai la cassele statului. Ér după terminul acesta, până la 31 Dec. 1899, se vor rescumpĕra numai pe lângă petiţiă. — Facem încă-odată atenţĭ pe cetitorii noştri, că piesele de banĭ de câte *20 cr.* şi de câte *4 cr.* se mai primesc în aceeaşĭ valóre la cassele statului şi la oficii, ca plată numai până la finea anului curent. După terminul acesta statul nu le mai rescumpĕră. Piesele de câte 10 cr. nu sunt încă revocate. De-ocamdată ele circuléză şi mai departe.

—o—

**Dare pe chibrite.** Intre ministrul unguresc de finance şi între cel austriac s'au început pertractările pentru *introducerea monopolului pe chibrite*. După cum se anunţă din partea oficială, miniştrii s'au învoit, ca fabricele de chibrite de-ocamdată sĕ nu le ia statul. Chibritele se vor puté fabrica şi mai departe în fabricĭ private, dér asupra lor se va pune dare, ca şi în Francia, ér pentru control fiă-care cutiă de chibrite va fi provĕdută cu un fel de marcă. Va sĕ dică în curênd avem sĕ ne aşteptăm la scumpirea chibritelor.

—o—

**Ministrul român la Petersburg.** In locul d-lui Alex. Catargiu, care ş'a dat dimisiunea, a fost numit ministru plenipotenţiar român la Petersburg d-l *Rosetti-Solescu*, până acum ambasador român la Belgrad.

—o—

**Trimiterea pachetelor prin postă.** In timpul ernei, mai ales însĕ acum, în ajunul sĕrbătorilor, numĕrul pachetelor trimise prin postă fiind mult mai mare ca de obiceiu, se póte întêmpla fórte uşor, ca pachetul, décă nu e bine făcut şi adresat, sĕ nu ajungă la destinaţiă. Din causa asta direcţiunea postală din loc atrage atenţiunea publicului asupra următórelor mĕsurĭ luate de ministeriul de comerciu cu privire la împachetarea şi adresarea pachetelor: De óre ce s'a întêmplat, că de pe pachete cu articulĭ de mâncare de multe-orĭ s'a rupt adresa, aşa că nu s'a mai putut sci, nicĭ cui a fost adresat pachetul nicĭ cine la adresat: în viitor adresa va trebui sĕ fiă lipită astfel pe pachet, încât sĕ nu pótă cădé. Pachetele, a căror adresă nu va fi scrisă de-a dreptul pe pachet, ci numai pe hărtiă, de cumva acéstă hărtiă nu va fi lipită bine pe pachet, cu tótă partea ei din dos, ci va fi lipită orĭ sigilată numai la cele patru colţurĭ, — nu vor puté fi primite la postă. De-asemenea la pachetele, a căror adresă este scrisă pe tăbliţe de scândură, orĭ de hărtiă, trebue ca aceste tăbliţe sĕ fiă bine legate de pachet, cu sfóră tare şi duplicată. Afară de acestea, pentru siguranţă trebue sĕ se pună şi în pachet, în partea de-asupra a lui, imediat sub capac, o copiă a adresei, ca astfel şi în casul, când adresa de-asupra s'ar perde orĭ nu s'ar mai puté ceti, pachetul totuşĭ sé pótă ajunge la destinaţiă. Adresa de pe pachet şi cea de pe blanchetă (Fracht) trebue sĕ fiă întru tóte scrisă în acelaşĭ fel. Fără observarea acestor regulĭ, pachetele nu vor fi primite la postă.

—o—

**Câţĭ Românĭ sunt în Basarabia.** Gazetele rusescĭ spun, că în anul acesta s'au recrutat în Rusia 270,000 feciorĭ, dintre carĭ 2000 sunt Românĭ. Socotind populaţia Rusiei cu 110 milióne, ne-ar da pentru Basarabia 815 000 de suflete, pe carĭ însu-şĭ guvernul rusesc le recunósce a fi Românĭ. Dér trebue, că într'adevĕr numĕrul Românilor e şi mai mare.

—o—

**Institute românescĭ de banĭ,** după cum aflăm din noul „Compas românesc“ redactat de d-l Petra-Petrescu, avem în present în Ardeal, Bănat şi Ţéra unguréscă cu totul 45. Acestea representă în total un capital social de 2.370.444 fl.; depunerĭ: 10.722,538 fl.; profit curat în anul din urmă de gestiune, 417,179 fl. In anul trecut s'au mai făcut pregătirĭ pentru înfiinţarea de băncĭ nouĕ românescĭ în Huedin, Bocşa montană, Cacova Aiudului, Câmpenĭ, Monor, Sasca montană şi Satul nou lângă Panciova. Amĕnunte asupra fiăcărei băncĭ se pot vedé în amintitul „Compas românesc“, care pe lângă datele privitóre la statistica institutelor de banĭ, conţine partea I. din legea comercială în estensiune de vre-o 60 pag., tragerĭ la sorţĭ în 1896, taxele de timbre pentru poliţe şi documente, un mic călindar pentru 1896 etc.

—o—

**Oficiul postal din loc** va fi mâne, Duminecă, deschis tótă diua, putênd a se preda atât pachetele, cât şi banĭ, ca în orĭ-care di de peste sĕptĕmână.

—o—

**Timpul** a fost în sĕptĕmâna acésta mòle şi ploios. Zăpada s'a topit aprópe tótă. Din Agram ni-se scrie, că tot cam aşa e timpul şi pe acolo, şi că în 13 şi 14 Decemvre a furibundat pe Marea-Adriatică Bora. Dela Fiume până la Carloveţ e zăpadă.

---

mai mare, şi-şĭ făcŭ grajd şi şură şi hămbare şi se înbogăţia vĕdênd cu ochii. Ear ómenii, când vĕdură cât hăram de porcĭ are, prinseră a-i dice Porcosul, ér fiind-că la noi în sat a mai fost un Griga, vĕr cu tatăl lui Tóder, şi fiind că acest Griga încă are un fecior de-l chiamă Tóder, la acela-i dic Todoru Grighii chioru,— fiind că-i chior de un ochĭ, precum bine scii, ér nepotului îi dic Tóderu Grighiĭ Porcosul, fiind-că a ţinut şi ţine mulţĭ porcĭ şi din porcĭ s'a apucat la ce vedĭ, că are.

Aşa-mĭ spuse moş Mitru, păzitorul de vii, apoi mai adause:

Şi are mare avere Porcosul, că primă-vara ară câte 2 sĕptĕmânĭ cu plugul cu patru boi tot în moşia lui; vara la ogor alte 2 sĕptĕmânĭ. Dér sĕ şi cunósce, că stogurĭ de grâu ca el numai arêndaşul grofului mai are, boi scumpĭ ca el numai Saşii mai ţin, ér Armenii din Gherla vin aţă la el acasă, de duc câte 20—30 de porcĭ odată, tot pe banĭ bunĭ. Pe astă cale şi-a crescut copii ca domnii cei marĭ, doi sunt tisturĭ cătunescĭ, Toma-i prin Moldova domn mare, alţĭ 2 sunt la economiă ér fata cea mai mare, precum bine scii, e după bocotanul din Valea dosului, şi fata cea mai mică póte fi chiar preutésă, că a purtat-o la şcólele cele marĭ, ca şi pe feciorĭ. Acesta-i Porcosul! Dée Dumnedeu sĕ fiă toţĭ ómenii ca Porcosul!

Aşa îmĭ spunea moş Mitru, păzitorul de vii, ér eu ca sĕ cerc firea moşnégului, diseiu ca 'n glumă: Bine, moşule, dér décă este el aşa avut, precum vĕd că şi este, de ce nu se pórtă mai alt-fel, mai scuturat, nu aşa felegos?

De ce? întrebă moş Mitru, — fiind-că are *chielm* în căpăţină, nu-i nebun sĕ se facă turc acum la bĕtrâneţe! Cu opincĭ şi cu suman şi cu cióreci de lână dela oile lui e mai îndemânos la lucru, prinde cu tótă mâna, calcă unde cere nevoia, sunt mai potrivite la muncă şi mai calde la piele. Apoi dóră măcar noi bĕtrânii sĕ ne cunóscem că suntem Românĭ, că vĕd că aceştĭ tinerĭ numai Dumnedeu mai scie de ce neam se ţin! 'Mi-e şi gróză sĕ între în sat, domnule, atâta s'a împupuţat lumea de tare. Chiar la biserică de merg, numai pĕcate-mĭ fac, că nu mĕ pot uita la atâtea nebunii, ce vĕd adĭ pe ómenii noştri, mai ales pe fetele şi nevestele nóstre.

Credi-mĕ, domnule, că numai noi câţĭ-va, carĭ suntem din dilele cele vechĭ, mai ţinem la portul nostru cel vechĭ. Alt-cum ce sĕ dic, că vedi-i dumniata bugăt de bine, cât sunt de împupuţaţĭ toţĭ, ca turcele, numai zurgalauele le lipsesc.

Uite, domnule la mine şi la Tóder Porcosul, aşa âmblau mai demult toţĭ Românii, dér... s'a stricat lumea, domnule, adecă nicĭ nu lumea, că lumea-i bugăt de bună, mai bun e numai Dumnedeu sfântul, dér ómenii s'au stricat, nu mai merg nicĭ la biserică, orĭ de merg, se duc numai ca sĕ-şĭ arate hainele, apoi, pe lângă ce sunt făloşĭ, sunt şi puturoşĭ cei mai mulţĭ, nu le place nicĭ lucrul, numai podóbele şi bĕutura cea multă. Şi totu-şĭ unii ca aceia îi dic nepotului meu: Porcosul, dér, — Dómne iartă-mĕ, nu mĕ scrie 'n osîndă, — porcoşĭ sunt aceia, carĭ îşĭ bĕu mintea şi averea, nu nepotul Tóder, pentru-că din porcĭ s'a ridicat la stare bună.

Intrase bĕtrânul în foc şi-mĭ plăcea de el cum vorbia, şi de nu aveam grabă sĕ cobor dela viă, cine scie câte-mĭ mai spunea.

Am aflat de cuviinţă sĕ scriu cele povestite de moş Mitru, că după a mea părere omul care-i om, şi din povestea acésta póte învĕţa ceva, adecă: póte sĕ înveţe, că omul cu minte şi cu noroc, dintr'un purcelaş doi se póte ridica de-asupra nĕcasului, apoi ridicat odată chiar gazdă se póte face. Că, dică cine ce-a vrea, dér omul până-i sĕrac, până nu are el cele de lipsă pentru traiu, tot sluga altuia trebue sĕ fiă, ér cel ce-i slugă nu-i stăpân şi apoi:

Cine-i slugă la altul  
Multe rabdă, sĕracul!

Şi eu aş voi, ca după putinţă ómenii noştri sĕ nu fiă tot slugĭ, ci sĕ mai fiă şi stăpânĭ, că fost-au destul slugĭ câte-va veacurĭ de a rêndul! Apuce-se la vituţe, cu vitele scoţĭ sĕrăcia din casă. Unul are plăcere la oi, altul la vite cornute,

### Convocare.

Neparticipând stimabilele Dómne, membre ale *Reuniunei femeilor române pentru ajutorarea véduvelor sărace din Brașov și Săcele*, în numërul recerut la Adunarea generală convocată pe 30 Nov. st. v. a. c. convocăm prin acésta pentru *a doua óră adunarea generală ordinară pe Joi în 14 (26) Decemvre a. c.* la órele $2^1/_2$ d. a. în sala cea mare a gimnasiului nostru.

Comunicăm totdeodată, că cu acéstă ocasiune, pe lângă afacerile regulate, e și *alegerea comitetului pentru periodul nou de 3 anĭ pusă la ordinea ḑilei.*

Pentru Comitet:

Brașov, 9 (21) Dec. 1895.

Elena G. Ioan, vice-presipentă. — Dr. I. Blaga, secretar.

## ECONOMIA.

### Cânele ciobănesc.

Cânele jócă un rol însemnat în paza turmei, și fără ajutorul lui proprietarul turmei aprópe nicĭ n'ar putea duce oile la pășune. A avé un câne bine dresat și instruit însémnă atât pentru agricultor cât și pentru crescătorul de vite a avea o adevĕrată comóră.

Cânele este fără îndoială cel mai vechiu dintre tóte animalele domestice, și urmele lui au fost găsite la locuitorii cei mai vechĭ ai pămêntului. Cânii acei domesticiţĭ din timpurile vechĭ sunt născuţĭ de sigur din cânĭ odinióră sĕlbaticĭ.

Intre tóte rasele de cânĭ fără îndoială rasa ciobănéscă este cea mai însĕmnată.

Cânele ciobănesc pricepe ordinele, chiar și mute, ale stăpânului sĕu. Este credincios și devotat. Trebue sĕ te mirĭ, vĕḑêndu-l pe câmp cum conduce turma, păzind ordinea între animale, împiedecându-le sĕ iasă din rênd, și îmboldind pe celea ce rĕmân în urmă. Décă îl asmuţĭ, el alérgă încóce și încolo de-alungul liniĭ, pe care trebue sĕ-o păstreze turma, și când stă culcat, retras la óre care distanţă, el totuşĭ cu ochii aţintiţĭ supraveghiéză pe fiă-care óie și e tot-déuna gata sĕ apere turma de atacurile fiarĕlor.

Este adevĕrat, că nu toţĭ cânii sunt înzestraţĭ cu însușirile amintite mai sus, și uniĭ chiar muşcă oile, când ar trebui numai sĕ le îmboldéscă orĭ sĕ le sperià. In anumite casurĭ însĕ, ei sunt siliţĭ a face acésta, așa d. e. când turmele trăesc în abundanţă, când câmpiile pe carĭ pasc sunt întinse și bine înzestrate, atuncĭ oile cu greu se supun cânelui. Mai grea însĕ este chiămarea cânelui atuncĭ, când turma e flămândă. In astfel de casurĭ cânii sunt siliţĭ sĕ mușce, dér nu trebue suferit, ca sĕ apuce oile de urechĭ, séu sĕ le sară la gât, séu sĕ le atace dela faţă și din lăturĭ, ci ei trebue astfel învĕţaţĭ, ca sĕ le apuce numai de-asupra piciórelor.

Décă are cine-va vr'un câne, pe care nu-l póte opri de-a mușca, atuncĭ îi bine sĕ-i piléscă dinţii. In unele ţĕrĭ li-se pun cânilor botniţe, ca așa chiar décă voesc sĕ mușce nu pot decât sĕ mișce fălcile.

Sunt cânĭ, carĭ latră întruna, și oile în fine se deprind la acésta așa, că nicĭ nu-l aud; de aceea este bine, ca cânele sĕ sĕ învețe a lătra arare-orĭ, și și atuncĭ numai la un sĕmn al stăpânului.

Nu este câne bun acela, care nu încetéză nicĭ-odată de a alerga în jurul turmei, căcĭ de-o parte obosesce fórte mult de altă parte înfrică oile fără de nicĭ o causă. Adevĕratul câne păstoresc este acela, care îșĭ păzesce turma dela o distanţă séu dela o depărtare óre care, gata sĕ sară în orĭ-ce moment la un sĕmn al păstorului.

Cânii mocanilor posed tóte însușirile enarate în gradul cel mai mare, și din ei se forméză și adevĕraţii cânĭ ciobănescĭ.

In părţile muntóse și împădurite, cânele ciobănesc are și datoria nu numai sĕ susţină ordinea în turmă, ci sĕ și apere oile de lupĭ și de alte fiare. Aci chiemarea cânelui e duplă: *el este și păzitorul și protectorul oilor.*

(După *„Am. Prog. Rom.“*)

## HIGIENA.

### Câte-va cuvinte despre tusea convulsivă, séu tusea măgăréscă.

*Tusea convulsivă*, care în terminĭ poporalĭ se mai numesce și *tusea măgăréscă*, este o bólă fórte contagiósă (lipiciósă), adecă se ia dela un om bolnav la altul sănĕtos, și epidemică; ea se produce de un microb, care întrodus în organism prin apă, alimente séu inspiraţiune, produce *tusea măgăréscă*. Acest microb se numesce *oidium tucheri.*

Tusea măgăréscă se arată mai în toţĭ anii ca un fel de epidemie, și atacă cea mai mare parte a copiilor. Ea vine mai mult la copiiĭ dela 1—7 anĭ, în unele casurĭ fórte rare chiar și pe ómenii marĭ, și se ivesce mai cu deosebire tómna și iérna; fetele sunt mai dispuse decât băeţii la acéstă bólă.

Acéstă tuse se începe cu constipaţie (încuetură de stomach) cu fiorĭ de frig, carĭ cresc din séră în séră, însoţite cu strĕnutăturĭ, cu roșéţa și lăcrămarea ochilor, durere de cap și tragere de somn, respiraţia grea, tuse désă și durere de cap din séră în séră; cu udul drojdios, cu vĕrsăturĭ, și îndată ce varsă, se alină tusea, are neodihnă de somn și buzele se învineţesc. In general bóla este caracterisată printr'o tusă violentă, sufocaţiunĭ (înecărĭ), ce vin în intervale. Tusea vine mai mult noptea, diminéţa și séra. Copilul are durerĭ fórte marĭ în piept, faţa se roșesce, se învineţesce și se umflă, și sângele de multe orĭ isbucnesce pe nas, pe gură și de multe orĭ chiar și pe urechĭ.

De ordinar acéstă bólă nu este tocmai periculósă, dér póte avea urmărĭ rele, precum accidente cerebrale (bóle de creerĭ), o slăbiciune generală, inflamaţiă de plămânĭ, ivirea tuberculosei (ofticei) și alte diferite bóle, carĭ scurtéză ḑilele copilului.

*Tratamentul* tusei măgărescĭ se împarte în două: în tratamentul aplicat prin regulele higienice și prin metodul medical.

*Regulele higienice*, carĭ trebue păstrate cu stricteţă, sunt: a-se ţiné corpul la aer curat în timpul când vine accesul de tuse, a se păḑi de frig, de umeḑélă și de schimbărĭ repeḑĭ de temperatură, va purta flanelă pe piele, 'i-se va da mâncare bună și regulată. Décă bóla este grea, în tot casul este mult mai bine, ca, décă copilul se află în oraș, sĕ se transpórte la ţéră la aer curat.

Asemenea patul bolnavului sĕ se schimbe în fiă-care ḑi în altă cameră. In camera unde stă bolnavul, sĕ se spele pe jos cu următórea apă: Acid Carbolic 6 grame și apă 100 grame, și deosebit de spălăturĭ pe jos, sĕ se facă la fiă-care două óre stropiturĭ în casă cu astfel de apă. In fiă-care ḑi sĕ fiă scos copilul la aer curat câte 2—3 óre.

*Tratamentul medical*: se va face sĕ se evaporeze în camera copilului gaz iluminat (petroleum). Se va da copilului de beut de 2 séu de 3 orĭ pe ḑi *un ceaiu de cojă de migdale dulcĭ* (cam o mână de cojĭ la 300 grame de apă), *amestecat cu jumĕtate lapte de vacă séu de măgăriţă, în care se va pune, după etatea copilului, dela 10 până la 25 Centigrame de sulfur* (flóre de pucióśă) *și se va îndulci cu zahăr centralisat* (zahăr galben, zahăr de ghiaţă séu cum îi mai ḑice și candel).

Sĕ se dea asemenea un ceaiu cu foi de micșunele (viola odorata); sĕ ia o mână de foi verḑĭ séu uscate de micșunele, se pune sĕ fiérbă într'o litră de apă, în care se va pune zahăr cristalisat ca sĕ fiă dulce, și sĕ se dea copilului la fiă-care două óre câte 2—3 lingurĭ. Asemenea se pot întrebuinţa și rădăcinele de micșunele, dér înainte de a fi fierte trebuesc sĕ fiă strivite.

Séu se ia dela farmaciă (potică) următorul medicament: Sulfur 30 grame; gumi arabic 60 grame; extract de liquiriţie 150 grame; digitale 10 grame; rădĕcină de liquiriţia (rădĕcină de lemn dulce) 24 grame și opium 3 grame; tóte acestea sĕ se piseze bine și sĕ se împartă în 130 de prafurĭ, din carĭ sĕ se ia câte 3 prafurĭ pe ḑi în apă; adecă unul diminéţa, unul pe la améḑă și unul séra.

Séu altele, carĭ se pot lua tot dela farmaciă, și anume: Licor anodui Hofmann 3 grame; sirop de cinamomum (de scorţișóră) 20 grame; apă de florĭ de trandafirĭ 30 grame; și apă simplă 150 grame; tóte acestea sĕ se pun într'o sticlă, se amestecă bine și se ia la fiă-care două óre câte o lingură.

Sĕ se pună pe pieptul bolnavului o cataplasmă de făină de in, amestecată cu ceaiu de beladona.

Asemenea se mai pot lua dela farmaciă și alte lécurĭ și anume: sulf. (flóre de pucióśă) și magnezie albă din fiă-care câte trei grame, praf de zahăr cristalisat 6 grame; Chermes mineral, Pulv. de extract hyosciam (praf de măsălariţă); foi de digitala din fiă-care câte 20 centigrame. Acestea în urmă amestecate bine, sĕ se împartă în 12 prafurĭ. Aceste prafurĭ se vor lua astfel: Pentru copii dela etatea de trei și până la cincĭ anĭ va lua câte o jumĕtate de praf amestecat tot în o linguriţă cu miere séra, și după fiă-care praf, ce va lua atât diminéţa, cât și séra, va bea câte-o céșcă cu ceai de papaver rheas (paparóne) îndulcit cu miere séu cu zahăr. Er pentru copiiĭ dela etatea de cincĭ și până la ḑece anĭ sĕ se dea câte un praf întreg diminéţa și unul séra tot într'o lingură cu miere și după aceea sĕ bea câte o céșcă cu ceaiu de paparóne (papaver rheas). După ce însĕ se vor termina aceste prafurĭ, sĕ se repete (sĕ se facă din nou) până se va face bine.

---

altul la porcĭ, fiă-care la ce are plăcere la aceea sĕ ţină și sĕ créscă, că folos va avé din ele. Dér, cine va sta cu mâna în sîn, ḑéu nu póte ajunge la crénga verde!

Vedem pe mulţĭ nesocotiţĭ, că câștigă cu lucrul mânilor câţĭ-va florinĭ, dér săracĭ fiind, ei își ḑic: din 2—3 fl. nu m'oi mai face gazdă cu patru boi! Și fug cu ei în prepănaţie. Dér nu-șĭ aduc aminte, că cu 2—3 fl. póte omul cumpĕra o purcică de 6 sĕptĕmânĭ; aceea, ţinută cât de cât, cu ce cade dela mésă, cu ceva tĕrîţe și buruene, mai cu bostanĭ, baraboi ș. a.; la anul îi dă câţĭ-va purcelași, și incetul cu încetul se póte apuca la ceva. Nu este sat, unde sĕ nu afli câte unul orĭ mai mulţĭ ómenĭ, carĭ au stăricică bunișóră, ér la început când s'au legat de lume, n'au avut mai mult decât un purcel de 2—3 florinĭ!

Dér celor ușorĭ la minte înzădar le spui unele ca aceste: bagsémă fiiul perirei trebue sĕ piéră orĭ cât îi bate tóca la ureche, că vorbele, ce le spui, sunt ca mazărea aruncată în părete. Fericiţĭ însĕ, carĭ vorbele cele bune le pun la inimă, și le urméză, că aceia nu vor flămênḑi, nicĭ vor inseta, ér cei ce vorbele cele bune le iau în bătaie de joc, batjocoriţĭ vor rĕmâné.

Reteag, Decemvre 1895.

I. P. Reteganul.

### Fata de împĕrat cu mânile tăiate.

Poveste.

A fost odată ca nicĭ odată, dér când și unde nu mai ţiu minte, căcĭ nu sunt nicĭ eu dóră de când cu poveștile, ci mai încóce cu două-trei conace, cam de pe timpul când se potcovea purecele cu cojĭ de nucă și mergea la sfânta rugă, și la un picior cu nouĕ oca de fer și cu nouĕ oca de oţĕl, și călcâiul tot îi rĕmânea gol; — a fost un împĕrat și o împĕrătésă frumósă, frumósă, care nu numai că avea un chip și o faţă ângeréscă, dér mai avea pe piept sórele și în spate luna. Când era împĕratul și împĕrătésa în vĕrsta cea mai frumósă se îmbolnăvesce împĕrătésa și móre. Impĕratul o jeli cât o jeli, dér dela un timp se însură, căcĭ era încă tinĕr și 'n putere. El îșĭ luă de soţiă o altă fată de împĕrat, dér nu așa de frumósă cum fusese cea dintâiŭ, dela care îi rĕmăsese o fetiţă și mai frumósă ca cum fusese mama ei, căcĭ la sóre te puteai uita, dér la ea ba. Impĕratul o avea tare dragă, putênd privi în ea chipul neuitatei lui femei de odinióră.

Impĕrătésa cea tînĕră cunoscea destul de bine, că împĕratul nu póte uita pe întâia lui soţiă și pe ea n'o are atât de dragă, cum a avut'o pe cealaltă; de aceea ea își dregea faţa cu tot felul de fliecurĭ, că dóră-dóră o va avé împĕratul și pe ea mai dragă.

A venit vremea, ca împĕratul sĕ mérgă odată la bătaiă împotriva altui împĕrat. Impĕratul la plecarea lui i-a dat mare grije de fetiţă, până se va reîntórce el, căcĭ o avea mai dragă de cât ochii din capul lui. Și pe când era împĕratul dus, împĕrătésa se uită odată în oglindă sĕ se vadă, cât e de frumósă. Fetiţa vine pe la spatele ei și se uită și ea în oglindă. Și împĕrătesei, părĕndu-i se fetiţa mai frumósă decât dênsa, îi întră un fior rece la inimă.

Din minutul acesta nu mai avea liniște nicĭ ḑi, nicĭ nópte, cugetându-se cum sĕ facă și ce sĕ drégă, ca sĕ-i rĕpună capul fetiţei, căcĭ n'o mai putea suferi. Ea se puse în înţelegere cu doi argaţĭ ai ei, ca s'o ducă pe fata cea frumósă în sînul pădurilor și s'o omóre, aducându-i ca semn mânile ei. Argaţii, după ce-i plăti bine, se învoiră și după ce se făcù nópte étă-i că și vin de iau pe fetiţă și o duc cu ei. Impĕrătésa, ca fetiţa sĕ nu se pótă teme de vr'o cursă, se face, că merge și ea până la un loc unde ḑice: „Vai, că am uitat ușile descuete, mĕ întorc sĕ le închid și vĕ ajung mergeţĭ numai înainte! Dér ea s'a tot dus fără sĕ se mai întórcă.

Argaţii, după ce s'au depărtat cu fetiţa până la un loc, îi spun: că ce poruncă au ei de împlinit, și fetiţa atâta i-a rugat, până i-a înduplecat sĕ-i dăruéscă viéţa chiar de li-ar da și mânile ei. Argaţii îi tăiară mânile și se întórseră acasă la împĕrătésa. Impĕrătésa, când primi mânile tăiete se liniști, că fetiţa e mórtă, cugetându-se acum numai la o minciună gogonată, cu care sĕ îmbete pe împĕratul, când va sosi și el dela bătaiă.

Fetiţa, cum rĕmâne singură, ia înainte p'o cale p'o cărare, că mai este din acéstă poveste, care d'aci înainte tot mai frumósă este, și se duse și se duse până unde Dumneḑeu o conduse și, dând preste un copaciŭ scorburos, se opresce acolo. Ea petrecù [...]

Asemenea sĕ se dea bolnavilor în timp de 5—8 ḑile *în fiă-care séră câte una și două lingurĭ cu unt de migdale.*

Timpul cât ține acéstă bólă este între 5—6 sĕptĕmânĭ; cu tóte acestea în cele mai multe casurĭ se póte întêmpla sĕ țină 3—4 lunĭ și chiar șése.

De óre-ce copiiĭ bolnavĭ de regulă varsă mâncarea ce o mănâncă, și numai din lapte le rĕmâne o parte, care sĕ i hrănéscă, laptele este cea mai bună mâncare pentru ei; însĕ li-se aplécă în curênd, de aceea trebue sĕ li-se dea într'o ḑi lapte simplu, într'altă ḑi lapte cu zăhar, pe urmă cu puțină cafea négră, și altădată amestecat cu apă de Selter și tot așa înainte. Acéstă schimbare va feri copilul de gréța laptelui.

Un medic englez a vindecat o mulțime de copii bolnavĭ de tusă măgăréscă prin *fum de puciósă.* Acéstă operațiă se face în modul următor: Se va trece copilul în altă cameră din camera unde șede séu dórme. In camera, unde copilul stă și dórme, se vor închide bine ușile și ferestrele, lăsând în casă tóte lucrurile ce se află; apoi într'un vas (lighén) de pămênt cu cărbunĭ aprinșĭ se vor pune *300 până la 500 grame de puciósă,* după mărimea camerei; fumul de puciósă se va lăsa în casă în timp de 4—6 óre. Pe urmă se vor deschide ferestrele și ușile, ca sĕ ésă fumul, dér lucrurile din casă se vor scóte la aer curat. Séra copilul bolnav se va culca în acea cameră curățită, și ast-fel se va vindeca.

Mâncarea copilului bolnav de tusa măgăréscă va fi nutritóre și ușóră de mistuit pentru a-șĭ susține puterile; îi se va da de beut în cursul ḑilei lapte de vacă séu de măgăriță, va mânca ouĕ próspete moi, carne de paserĭ (hóre), galițe și va lua vin de quinquină câte un păhăruț înainte séu după masă; ér în fiă-care séră 'i se va face câte o baiă călduță la picióre.

**Prof. Dr. Elefterescu.**

### Despre bólele transmisibile.

In N-rul de Dumineca trecută am vĕḑut ce sunt bólele *transmisibile.* Acum urméză sĕ scim cum sĕ causéză aceste bóle și ce mĕsurĭ sunt a sĕ lua contra lor.

Causele bólelor transmisibile sunt nesce ființe vii fórte micĭ numite: *microbĭ,* carĭ nu se pot vedea decât cu sticla măritóre și sunt de diferite forme, după cum a constatat marele *Pasteur* renumitul frances, care a aruncat mai multă lumină asupra naturei acestor ființe.

Afară de microbĭ mai cășunéză amintitele bóle și alte animale, numite: *parasițĭ.*

Ca microbii sĕ pótă înbolnăvi pe om e de lipsă sĕ între în cărnurile acestuia, unde apoi ei pot viețui și se pot înmulți. Microbii se înmulțesc așa de repede, încât în câte-va minute numĕrul lor se îndoesce, dér ei nu cașunéză bóla prin înmulțirea lor, ci prin *substanțele otrăvitóre,* pe care le au în corpul lor și le rĕspândesc în tóte părțile.

Microbii pĕtrund în launtrul corpului omenesc în mai multe felurĭ așa mai ușor pe unde este pielea subțire: la ochĭ, nas, buze, gură, gât etc.

De multe-orĭ microbii se légă de mâna unui om luațĭ de pe alt om séu de pe animale cum este pisica, cânele etc. Tot ast-fel se légă și de altele părțĭ ale trupului. Așa de es. un copil atinge cu mâna busele unui bolnav de gât, îndată după aceea se scarpină la nas séu bagă degetele în gură și prin acésta și-a băgat microbii bolnavului în corpul sĕu. Ofticosul în tóte părțile unde se mișcă lasă microbĭ de ofticá. Cadavrele ómenilor bolnavĭ de-asemenea rĕspândesc microbĭ etc.

Mĕsurile pe carĭ trebue sĕ le folosim pentru de-a preveni bólele transmisibile sunt în prima liniă următórele:

1) Sĕ facem ca trupul celor sănĕtoșĭ sĕ sĕ fiă înainte de tóte păḑit de acestea bóle, și acésta sĕ póte efeptui prin așa numita: *inoculațiă seu vaccinare* (altoire).

2) Sĕ oprim pe bolnavii de acestea bóle, ca sĕ vină în atingere cu cei sănĕtoșĭ, ceea ce se numesce: *isolare.*

3) Sĕ nimicim microbii, adecă cășunătorii acestor bóle, ceea ce se numesce: *desinfectare.*

Afară de acestea mĕsurĭ despre carĭ vom vorbi mai pe larg de altă-dată mai trebue luate și altele pentru de-a îngreuna rĕspândirea amintitelor bóle periculóse. Așa de es. trebue luate mĕsurĭ pentru de-a depărta dintr'o localitate tot ce ar putea înlesni înmulțirea germenilor bólelor, cum sunt necurățaniile, putregaiurile, fructele necópte, cărnurile stricate etc.; mai departe trebue supraveghiate căile pe carĭ aceste bóle pot intra din țĕrĭ strĕine și chiar din continente strĕine, de unde, cum bine sĕ scie mai ales în timpurile mai de mult s'au inportat bóle înfricoșate, ca ciuma, frigurile galbine, colera etc.

### Glume.

*Intrebare și rĕspuns. Țĕranul* (la advocat): „Pentru o singură întrebare, cred d-le, că nu vei cere nimic!"

*Advocatul:* „A bună sémă pentru o întrebare nu iau nimic, ci pentru un rĕspuns".

*La inspecția militară.* Un Locotenent învĕță pe recruții sĕi sĕ rĕspundă la următórele întrebărĭ ale generalului, când îi va întreba:

— „De cățĭ anĭ escĭ?"

— „De 25 anĭ".

— „De cățĭ anĭ stai în armată?

— „De 4 anĭ".

— „Pe cine iubescĭ mai mult, pe mine orĭ pe Dumneḑeu?"

— „Pe amêndoi".

A sosit ḑiua inspecției, și generalul întrebà pe unul dintre recruțĭ:

— „Cățĭ anĭ ai sĕ mai servescĭ?"

— „25 de anĭ, d-le ghinĕrar!"

— „De cățĭ anĭ stai în armată?"

— „De patru anĭ d-le ghinerar!"

— „De cățĭ anĭ ești?"

— „De trei d-le ghinerar!"

— „Ce dracu! Cine e nebun eu séu tu?"

— „Amêndoi, d-le ghinerar!"

## MULTE ȘI DE TOATE.

### Sfat bun.

D-l N. dĕdù următorul sfat fetei sale, care avea mare voiă sĕ se mărite:

— „Inainte de ce te-ai încerca a te mărita după un om bogat sĕ-țĭ însĕmnĭ, că omul cel mai sĕrac pe lume e acela, care are banĭ, dér alte celea nu are."

### Literatură.

A apărut: **Carte de cetire pentru clasa IV gimnasială, reală și pentru scólele superióre de fete,** de *Virgil Onițiu,* directorul gimnasiului român din Brașov. Editura Librăriei *Nicolea I. Ciurcu,* Brașov. Format mare 8° de 223 pag. Prețul 1 fl. 30 cr. — Opul acesta este o continuare a Cărții de cetire pentru cl. III gimnasială scrisă de același autor, — o carte mult aprețiată în tóte cercurile pedagogice. Cu atât mai favorabil are sĕ fiă aprețiat, de sigur, noul op apărut acum, care în literatura pedagogică română se presentă ca o lucrare fórte de valóre. In partea primă opul e însoțit de-o prefață lungă, în care se cuprind instrucțiunĭ prețióse cu privire la modul, cum sunt a se propune în scólă singuratice piese. Urméză apoi 5 poeme epice din cele mai alese, 20 descripțiunĭ și narațiunĭ de diferițĭ autorĭ distinșĭ, ér la urmă un adaus cu o bogată colecțiune de modelurĭ și instrucțiunĭ reorice, stilistice etc.

*

A apărut în editura librăriei **Carol Müller.** *Un an de luptă,* de *A. Vlahuța* 248 paginĭ prețul Leĭ 2.50. Apoi din Biblioteca pentru toțĭ Nr. 22: *Xavier de Maistre.* „*Călĕtoria împrejurul odăei mele*" unul din opurile cele mai vestite ale literaturei francese. Volumul viitor al Bibliotecei pentru toțĭ cuprinde: *Ioan Popovicĭ-Bănățeanu:* „*Din viața meseriașilor*". Novele ale unui talentat scriitor bănățean și unul din numerile cele mai frumóse și interesante ale Bibliotecei pentru toțĭ.

*

A apărut **Liturgia** S. Ioan Chrisostom, compusă pentru cor bărbătesc de **Ioan Vidu.** Compositiunea este proprietatea autorului și un esemplar costă 4 fl. Tot de același autor a apărut piesa „*Nu desperați*", pentru cor bărbătesc. Prețul 30 cr.

### Călendarul sĕptĕmânei.

DECDEMVRE are 31 ḑile. ANDREA.

| Ḑilele | Călend. Iul. v. | Călend. Gregor. |
|---|---|---|
| Dum. | 10 † M. Mina, Erm. | 22 Zenone |
| Lunĭ | 11 C. Daniil stelpn. | 23 Victoria |
| Marțĭ | 12 † Sf. Spiridon | 24 Adam și Eva |
| Mer. | 13 Păr. Auxentiu | 25 † **Nasc. D-lui** |
| Joi, | 14 M. Tirsu | 26 † **Mart. Stefan** |
| Vin. | 15 M. Fleuter | 27 Ev. Ioan |
| Sâm. | 16 Păr. Agen | 28 Pruncii nev. |

### Bursa de Bucuresc

din 17 Decemvre n. 1895.

| Valorĭ | Dobenda | Scad. cup. | Cu banĭ gata |
|---|---|---|---|
| Rentă română perpetuă 1875 | 5% | Apr.-Oct. | 100 1/4 |
| Renta amortisabilă . . . . | 5% | „ „ | 97.3/4 |
| „ „ (Impr. 1892 . . . | 5% | Ian.-Iul. | 99 — |
| „ „ din 1893 | 5% | „ „ | 99.— |
| „ „ 1894 int. 6 mil. | 5% | Apr.-Oct. | 93.1/4 |
| „ „ (Impr. de 32. 1/2 mil. | 4% | Ian.-Iulie | 86 3/4 |
| „ „ (Impr. de 50 mil. | 4% | „ „ | 87.1/4 |
| „ „ (Imp. de 274 m 1890 | 4% | „ „ | 88.1/4 |
| „ „ (Imp. de 45 m. 1891 | 4% | „ „ | 87.1/4 |
| „ „ (Im. de 120 iul. 1894 | 4% | „ „ | 87.1/4 |
| Oblig. de Stat (Conv. rurale). | 6% | Mai-Nov. | 100 3/8 |
| Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300 | 10 | „ „ | 280. — |
| Oblig. comunei Bucurescĭ 1883 | 5% | Ian.-Iul. | 96.— |
| „ „ „ din 1884 | 5% | Mai-Nov. | —.— |
| „ „ „ din 1888 | 5% | Iun.-Dec. | — — |
| „ „ „ din 1890 | 5% | Mai-Nov. | 94 5/8 |
| Scrisurĭ fonciare rurale . . . | 5% | Ian.-Iulie | 94 — |
| „ „ urbane Bucurescĭ | 6% | „ „ | 102 — |
| „ „ „ „ | 5% | „ „ | 90 — |
| „ „ „ Iașĭ . . | 6% | „ „ | 81.1/2 |
| Oblig. Soc. de basalt artificial | 6% | „ „ | —.— |
| | V. N. | | |
| Banca Rom. ult. div. fr. 12.81 | 500 | 150 v | —.— |
| Banca Nation. ult. div. 86.— | 500 | intr. v. | 1567. |
| Banca agricolă . . . . . . | 500 | 150 v. | 220 - |
| Dacia-România ult. div. 35 lei | 200 | intr. v. | 396.— |
| Naționala de asig. ult. div. 43 lei | [illegible] | „ „ | 410 — |
| Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30 | 250 | „ „ | 330.— |
| Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l. | 250 | „ „ | 183. — |
| Soc. Rom. de Hârtie ult. — | 100 | „ „ | —.— |
| „Patria" Soc. de asig. ult d. 4 lei | 100 | „ „ | 110. — |
| Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0 | 200 | „ | —.— |
| „ „ „ „ 2 em. u. d. 0 | 100 | „ „ | —.— |
| Soc. de fur. militare u. d. 60 lei | [illegible] | „ „ | —.— |
| „Bistrița" soc. p. f. hârtii 30 „ | [illegible] | „ „ | —.— |
| Societ. p. const. de Tramways | 20 | „ „ | —.— |
| 20 francĭ aur | | | 20.90 |

SCOMPTURĬ:

| | | | |
|---|---|---|---|
| Banca naț. a Rom. | 5% | Paris . . . . | 2% |
| Avansurĭ pe efecte | 6% | Petersburg . . | 4 1/2% |
| Casa de Depunerĭ | 5 1/2 | Berlin . . . . | 3% |
| Londra . . . . | 2% | Belgia . . . . | 3% |
| Viena . . . . . | 5% | Elveția . . . . | 3 1/2% |

---

aceste locurĭ pustie și necălcate încă de picior omenesc mai mulțĭ anĭ nutrindu-se numai cu erburile și rădăcinile, ce le putea scóte cu clómbele ei; când d'odata eșise un fecĭor de împĕrat prin aceste locurĭ sĕ facă vênătóre. El dete din întêmplare preste acéstă fată frumósă și cum o vede se aprinde de dragostea ei.

Feciorul de împĕrat o ia, o duce cu sine acasă și o ia de soțiă. Tatăl sĕŭ nu se prea învoia, ca fiiul sĕu sĕ-șĭ ia de soțiă o fată cu mânile tăiete, nesciind nicĭ cine este ea și nicĭ din ce fel de ómenĭ sĕ trage, căcĭ fata nu le spunea nimic, făr' tot plângea. Dér după ce vĕḑù pe fiul sĕu, atât de îndrăgostit de fata cea frumósă, se învoì și el, ca fiul sĕu sĕ se cunune cu ea.

Tinerii trăiau în cea mai mare dragoste și fericire, când d'odată sosesce vestea, că dușmanul li-a călcat țera. Impĕratul cel tînĕr se pune în fruntea oștirei și plécă împotriva dușmanului, lăsându-șĭ miresa, care era acum împovărată, în ingrijirea tatălui sĕu. Sosindu-i împĕrătiței timpul, născù doi coconĭ mândri și frumoșĭ. Impĕratul cel bĕtrân, voind a face o bucuriă fiului sĕu, s'apucă și-i scrie o scrisóre, vestind, că i-a dobêndit mirésa, și scrisórea i-o trimite printr'un servitor.

Servitorul nu scia nicĭ el singur unde sĕ pótă afla pe împĕratul cel tînĕr, ca sĕ-i dea scrisórea, căcĭ pe dușmanul îl alungase peste țĕrĭ îndepărtate. Așa trecênd el prin țéra tatălui împĕrătiței, sosesce fără sĕ sciă unde tocmai la casele împĕrătescĭ și cere sălaș. Impĕrătésa, mama cea vitregă a împĕrătiței, cum a vĕḑut, a început a-l descóse pe servitor până a scos dela el tot adevĕrul, apoi îi ia scrisórea și i-o schimbă cu alta, în care îi scriă împĕratului celui bĕtrân ca și când scrisórea ar fi fost scrisă din partea fiului sĕu, că: îndată ce-i va ceti scrisórea, sĕ omóre fără nicĭ o milă atât pe mirésa lui, cât și pe amêndoi fiiĭ ei, căcĭ până nu va afla, décă 'i s'a împlinit porunca orĭ nu, el nu se va mai întórce acasă.

A doua ḑi împĕrătésa cea viclénă îi spune servitorului, că fiul împĕratului e aicĭ, și că după ce a cetit scrisórea dela tatăl sĕu, atâta s'a supĕrat încât nicĭ nu voesce a-i se mai arĕta, ci îi dă poruncă sĕ se întórne către casă și sĕ-i dea tatălui sĕu scrisórea.

Impĕratul cel bĕtrân primesce rĕspunsul și cetindu-l rĕmâne încremenit de o ast-fel de poruncă îngrozitóre. Nicĭ el singur nu scia ce sĕ facă, de aceea a chiămat sfatul boerilor mai bĕtrânĭ și au hotărît cu toții, ca pe împĕrătița sĕ n'o omóre, nicĭ pe fiiĭ ei, ci sĕ-i ducă în fundul pădurilor și sĕ-i năpustésca acolo.

Porunca a fost dată și împĕrătésa cea tînĕră a fost aruncată fără nicĭ o milă din casele împĕratului cu fiii ei cu tot. Ne putem ușor închipui, cu câtă greutate se va fi putut ajuta sĕrmana femeiă pe sine și pe copilașii ei lipsindu-i amândouĕ mânile. De acum încolo ochii ei nu se mai svêntau de lacrĕmĭ, rugându-se neîncetat la Maica Domnului, ca sĕ-i stea într'ajutor, căcĭ vedĭ bine împĕrătésa era o creștină bună. Și maica Domnului, auḑindu-i rugăciunea, vine de-i lipesce mânile la loc cum îi fusese și mai înainte. Nu-șĭ póte niminea închipui câtă bucuriă va fi simțit acum tînĕra împĕrătésă, când și-a vĕḑut mânile érășĭ întregĭ! Cum îi va fi mulțumit ea Maicei Domnului pentru milostivirea ei cea mare!

*

Mai trecù un an, mai trecură doi și împĕratul tot nu mai venea acasă. In sfârșit numai după ce trecură trei anĭ se vede și împĕratul cel tînĕr venind acasă. El cum sosesce și aude cele ce s'au petrecut în lipsa lui acasă era aprópe sĕ pice jos, atât era de supĕrat. N'a stat mult sĕ se odihnéscă, și se pregătesce érășĭ de călĕtoriă, ca sĕ-șĭ caute acuma soția și copiiĭ. El pornesce c'o oștire mare și ia pădurile d'alungul și d'alatul pân' odată se rĕtăcesce de soții lui.

Tot umblând el, dă de-o colibă, unde auḑi vorbă. Bate la ușă și cere sălaș peste nópte. Femeia și copiiĭ se înspăimântară când auḑiră glas omenesc, dér mai târdiu liniștindu-se, îi deschide străinului ușa. Ea cum îl vede, îl și cunósce, că e bărbatul ei; dér nu se arată. Impĕratul nicĭ că-șĭ aducea aminte sĕ fiă acésta soția lui, căcĭ o vede cu mânile întregĭ. La față nicĭ c'o putea deosebi la lumina cea slabă a focului. Ast-fel împĕratul, fiind obosit, cum se pune pe pat și adórme. Copiiĭ au tot întrebat pe mama lor, că cine este omul, care dórme pe pat, și mama, după un timp, le rĕspunde: că acela e tatăl lor. Tot vorbind mama cu copiiĭ, împĕratul se deșteptă și aude tóte câte se vorbesc despre el, dér nu rĕspunde nimic.

A doua ḑi se scolà împĕratul de di-

## Preţurile cerealeor din piaţa Braşov.

Din 20 Decemvre st. n. 1895

| Măsura séu greutatea | Calitatea. | Valuta a trIscă. fl. | cr. |
|---|---|---|---|
| 1 H. L. | Grâu cel mai frumos | 5 | 40 |
| " | Grâu mijlociu . . | 5 | — |
| " | Grâu mai slab . . | 4 | 80 |
| " | Grâu mestecat . . | 3 | 50 |
| " | Sĕcară frumósă . | 3 | 50 |
| " | Sĕcară mijlociă . | 3 | — |
| " | Orz frumos . | 3 | 40 |
| " | Orz mijlociu . | 3 | — |
| " | Ovĕs frumos . | 2 | 20 |
| " | Ovĕs mijlociu . | — | — |
| " | Cucuruz. . . . . | 3 | 20 |
| " | Mălaiu . . . . . | 4 | 20 |
| " | Mazĕre . . . . . | 5 | 60 |
| " | Linte . . . . . | 7 | — |
| " | Fasole . . . . . | 5 | 80 |
| " | Sĕmênţă de in . . | 9 | — |
| " | Sĕmênţă de cânepă | 4 | — |
| " | Cartofi . . . . . | — | 75 |
| " | Măzĕriche . . . . | — | — |
| 1 kilă | Carnea de vită . . | — | 44 |
| | Carnea de porc . | — | 48 |
| | Carnea de berbece | — | 24 |
| | Sĕu de vită próspĕt | 21 | — |
| 100 kil. | Sĕu de vită topit | 32 | — |

## Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 18 Decemvre n. 1895.

| Sĕminţe | Cualitatea per Hect. | Preţul per 100 chilogr. dela | până |
|---|---|---|---|
| Grâu Bănăţenesc | 80 | 6.80 | 6.95 |
| Grâu dela Tisa | 80 | 6.85 | 7.— |
| Grâu de Pesta | 80 | 6.80 | 6.95 |
| Grâu de Alba-regala | 80 | 6.80 | 6.95 |
| Grâu de Bácska | 80 | 6.90 | 7.05 |
| Grâu ung. de nord | 80 | .— | .— |

| Seminţe vechi orĭ nouĕ | soiul | Calitatea per Hect. | Preţul per 100 chilgr. dela | până |
|---|---|---|---|---|
| Sĕcară | | 70—72 | 6.20 | 6 25 |
| Orz | nutreţ | 60—62 | 4.90 | 5.10 |
| Orz | de vinars | 62.64 | 5 50 | 6 20 |
| Orz | de bere | 64.66 | 6.40 | 7.80 |
| Ovĕs | | 39.41 | 5.90 | 6.25 |
| Cucuruz | bănăţ. | 75 | .— | .— |
| Cucuruz | altŭ soiu | 73 | .— | .— |
| Cucuruz | " | — | .— | .— |
| Hirişcă | " | — | —.— | —.— |

Preţul pe 100 chilograme.

| Producte div. | Soiul | Cursul dela | pană |
|---|---|---|---|
| Sem. de trif. | Luţernă ungur. | 35.— | 42.— |
| — | transilvană | —.— | —.- |
| — | bănăţenă | —.— | —.— |
| " | roşiă | 28.— | 32.— |
| Oleu de rap. | rafinat duplu | —.— | —.— |
| Oleu de in | | —. . | —.— |
| Uns. de porc | dela Pesta | 59 50 | 60.— |
| " | dela ţeră | —. | — — |
| Slănină | svêntată | 54.50 | 55.— |
| " | afumată | 58.50 | 59.50 |
| Sĕu | | —. | —.— |
| Prune | din Bosnia în buţĭ | 15.75 | 16.— |
| " | din Serbia în sacĭ | 14.50 | 14.75 |
| Lictar | slavon nou | 17.25 | 17.50 |
| " | bănăţenesc | —.- | .— |
| Nucĭ | din Ungaria | | |
| Gogoşĭ | unguresci | | |
| " | sêrbescĭ | | |
| Miere | brută | —.— | —.— |
| " | galbină strecurată | —.— | —.— |
| Ceară | de Rosenau | —.— | —.— |
| Spirt | brut | —.— | —.— |
| " | Drojdiuţe de spirt | —.— | —.— |

## Cursul losurilor private

din 18 Decemvre 1895

| | cump. | vinde. |
|---|---|---|
| Basilica . . . | 7.40 | 7.80 |
| Credit . . . . | 201.50 | 203 50 |
| Clary 40 fl. m. c. . . | 55.50 | 56.50 |
| Navig. pe Dunăre . . | 130.— | 135.— |
| Insbruck . . . . | 29.— | 30.— |
| Krakau . . . . | 28.— | 30.— |
| Laibach . . . . | 24.25 | 25.25 |
| Buda . . . . | 60 25 | 60.50 |
| Palffy . . . . | 56 50 | 57.50 |
| Crucea roşie austr. . | 18. -- | 18.50 |
| dto ung. . . | 10.60 | 11.— |
| dto ital. . . | 12.25 | 12.75 |
| Rudolf . . . . | 23.— | 24.— |
| Salm . . . . | 68.25 | 69.25 |
| Salzburg . . . . | 27.75 | 28.75 |
| St. Genois . . . | 70.— | 72 — |
| Stanislau . . . . | 45.— | 46.50 |
| Tricitine 4½% 100 m. c. | —.— | 150.25 |
| dto 4% 50 . | 70.— | 78.— |
| Waldstein . . . | 53.— | 55.— |
| Sêrbescĭ 3% . . . | 33 20 | 34.— |
| dto de 10 francĭ | --.— | —.-- |
| Banca h. ung. 4% | 124 75 | 125.75 |

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

## Cursul pietei Braşov.

Din 21 Decemvre 1895.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote rom. | Cump. 9.54 | Vênd. | 9.56 |
| Argint român. | Cump. 9.46 | Vênd. | 9.50 |
| Napoleon-d'orĭ | Cump. 9.53 | Vênd. | 9.56 |
| Galbenĭ | Cump. 5.66 | Vênd. | —.— |
| Ruble rusescĭ | Cump. 129.— | Vênd. | —.— |
| Mărcĭ germane | Cump. 59.— | Vênd. | —.— |
| Lire turcescĭ | Cump. 10.80 | Vênd. | —.— |
| Scris. fonc. Albina 5% | —.— | Vênd. | —.— |

## Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Decemvre 1895.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% . . . . | 121.50 |
| Renta de corónе ung. 4% . . . | 98.— |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% . | 123.60 |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% | 100.80 |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. | 120.50 |
| Bonurĭ rurale ungare 4% . . . | 95.50 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone. . . | 98.— |
| Imprum. ung. cu premii . . . . | 151.— |
| Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin. | 138.25 |
| Renta de hârtie austr. . . . . | 99 55 |
| Renta de argint austr. . . . . | 99.55 |
| Renta de aur austr. . . . . . | 121.30 |
| Losurĭ din 860 . . . . . . | 145.50 |
| Acţii de ale Băncei austro ungară. | 985.— |
| Acţii de-ale Băncei ung. de credit. | 386.— |
| Acţii de-ale Băncei austr. de credit. | 355.— |
| Napoleondorĭ. . . . . . . . | 9.60½ |
| Mărcĭ imperiale germane . . . | 59.27½ |
| London vista . . . . . . . | 121.05 |
| Paris vista . . . . . . . . | 48.20½ |
| Rente de corónе austr. 4%. . . | 99.90 |
| Note italiene. . . . . . . . | 44.35 |

### Tergul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 17 Dec. de 9281 capete, la 17 Dec. au întrat 1719 capete şi au eşit 317, rĕmânênd la 18 Dec. un numĕr de 10,683 capete.

Se notéză marfa: unguréscă veche, grea dela —.— cr. până la —.— cr. marfă unguréscă tineră grea dela —.— cr. până la —.— cr., de mijloc dela —.— cr. până la —.— cr. uşóră dela —.— cr. până la — .— cr.

Marfă ţĕrănéscă grea dela —.— până la —.— cr. de mijloc dela —.— cr. până la —— cr. uşóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Marfă sêrbéscă, grea dela 53.— cr. până la 54 — cr. Transito, mijlociă grea dela 52.— cr. până la 53.— cr. transito uşóră dela 48.— cr. până la 49.— cr.

minéţă şi se uită cu cea mai mare băgare de sémă la tóte semnele, ce le avea soţia lui şi, după ce 'i le vede, se încredinţéză, că este ea. Câtă bucuriă nu era acum pe amêndoi soţii, când se recunoscură! Impĕratul ese afară din colibă şi începe a sufla din corn până îşĭ aduna 'ntréga oştire, cu care venise. Mai întâi fac cu toţii rugăciune de mulţumită lui Dumnedeu, că i-a ajutat de şi-a găsit soţia şi copiiĭ, apoi pornesc spre casă. A trimis mai întâiŭ câţĭ-va soldaţĭ, carĭ sĕ dea de veste împĕratului celui bĕtrân despre norocul fiului sĕu, ca sĕ le iésă înainte c'o trăsură, aducênd şi haine pentru soţia şi copiiĭ lui, căcĭ erau îmbrăcaţĭ în pei de animale.

Mare fù bucuria nu numai a împĕratului celui bĕtrân, ci şi a boierilor ţĕrii, când au primit acéstă veste. A eşit multă lume spre întâmpinarea împĕratului celui tînĕr şi a împĕrătesei celei perdute. Impĕratul de bucuriă a făcut acuma a doua nuntă cu fiiĭ lui, la care a poftit multă lume. Şi pe când lumea era mai ţesută la mese se ridică împărătésa şi începe a-şĭ povesti tóte câte le a indurat ea dela plecarea tatălui ei la bătaie. Numai atuncĭ au înţeles cei de faţă, că împĕrătésa cea tînĕră e fată de împĕrat. Unul din mesenĭ îi rĕspunde, că împĕratul, tatăl ei, numai acum s'ar fi întors din bătaie, unde fusese dus. Tinerii, audind acéstă veste se gătesc şi merg de l cercetéză ca sĕ nu se prăpădéscă de supărarea ce-'l va fi cuprins când va fi venit acasă şi nu-şĭ va fi aflat fetiţa.

Impĕratul, îndată ce aude faptele, ce le-a săvêrşit nevasta lui, a poruncit s'o lege de códa unui cal ne-învĕţat şi i-a dat drumul, ca s'o ducă. De códa calului a legat şi un sac de nucĭ, şi unde cădea nuca, cădea şi bucăţica. Ast-fel de sfîrşit a avut soţia lui cea blestĕmată. Impĕratul acum de bucuriă a dat o mésă strălucită şi a poftit pe tótă lumea. Ei s'au pus pe petrecere şi pe veseliă şi-or fi petrecênd şi astădĭ, d'or fi maĭ trăind. Am fost şi eu la veselia aceea a lor de le-am cărat apă cu ciurul şi focul cu frigarea.

Audită din gura moşului N. Ghiorghiţă din Satulung şi scrisă de

Dometiu Dogariu.

# Dela Tipografia „AURORA" A. Todoran

## din Gherla — Szamosujvár

## se pot procura următórele cărţĭ:

| | fl. cr. |
|---|---|
| **Cuvêntărĭ pe Dominece.** Tom. I. de renumitul orator — în d-l adormitul — *Iustin Popfiu,* 48 predicĭ pe 39 Dominecĭ | 2.20 |
| **Cuvêntărĭ bisericescĭ** (acomodate pentru orĭ-ce timp) de Ioan Papiu Tom. I. Ediţ. II. | 1.20 |
| **Cuvêntărĭ bisericescĭ** (pe Dominece) de Ioan Papiu. Tom. III. | 1.20 |
| **Cuvêntărĭ bisericescĭ** la tóte serb. de preste an de Ioan Papiu | 1.50 |
| **Cuvêntărĭ funebrale şi iertăciunĭ** pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de Ioan Papiu | 1.50 |
| **Cuvêntărĭ funebrale şi iertăciunĭ.** Din autorĭ renumiţĭ, prelucrate de Tit Bud vicariŭ | 1.— |
| **Catechese** pentru pruncii scolarĭ de Tit Bud vicariŭ | —.40 |
| **Cuvinte de aur** séu învĕţăturĭ înţelepte date de un părinte fiului seu, din operele lui J. H. Campe traduse de I. Sonea | —.60 |
| **Dumnedeéscă liturgiă** a celui dintru sânţĭ părintelui nostru Ioan Chrysostom de Ioan Boroş | —.25 |
| **Ierarchia bisericéscă** séu esplicarea ceremonielor sacre prescrise la Chirotonia Gradelor s. Ierarchice de Ioan Boroş | 1.50 |
| **Istoria revelaţiunei divine,** G. Pop. tom. I., II. | 4.50 |
| **Manual catechetic** pentru primii anĭ scol. de Basiliu Raţiŭ | —.40 |
| **Predice pentru Dominecele de preste an** compuse şi elucrate după Catechismul lui Deharbe de Vas. Christe. Tom. I. dela Dom. Vameşului şi a Fariseului până la Domin. X. după Rosale | —.90 |
| **Predice poporalĭ pe dominece şi sĕrbăt.** ocasionalĭ şi pentru morţĭ de Gavril Pop. Tom. I., II., III. şi IV. Fiescecare tom costă câte | 1.— |
| **Predice pre tóte Dominecile şi sĕrbătorile de peste an** de Dr. Em. Elefterescu | 1.60 |
| **Rogaţiunea D-luĭ Tatăl nostru** esplicată pe scurt de Ioan Boroş | —.10 |
| **Reunirea Românilor din Transilvania şi Ungaria.** Studiu Naţional-istoric-religios de Nicolau Maneguţiŭ protopres. | 2.— |
| **Resultatele filosofieĭ** séu cunoscinţele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relaţiunile şi scopul lui, espuse în mod poporal de prof. Dr. Ios. Frapporti, prelucrat în traducere liberă de I. Papiu | —.60 |
| **Toma a Kempis** despre imit. lui Christos, tradus de pe originalul latin de Gavril Pop canonic | 1.15 |
| **Tipicul preoţesc** din cărţile rituale prelucrate de Tit Bud vicariŭ | —.55 |
| **Cartea durerii** tradusă din limba francesă de Iacob Afiu Niculescu | —.70 |
| **Buchetul.** Culegere de cântece culese de I. P. Reteganul broş. | —.25 |
| Legat şi aurit | —.38 |
| **Barb cobzarul.** Novelă originală de Emilia Lung | —.10 |
| **Bunica şi nepoţelul** Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu | —.06 |
| **Cântul în scóla poporală.** De Iuliu Pop învĕţător în Năseud. Praxă. Teoriă. Cânturĭ | —.30 |
| **Cartea ilustrată** pentru copii şi copile. Cu 18 ilustraţiunĭ, de George Simu. — Acéstă broşură conţine istorióre şi poesii morale spre escitarea gustului de cetit la copii.—E acomodată acéstă carte şi ca premii pentru scolarii diligenţĭ | —.25 |
| **Codrean craiul codrului.** Baladă de G. Simu | —.06 |
| **Cântăréţa.** Novelă de Dem. Dan | —.15 |
| **Carmen Sylva.** Prelegere publică ţinută prin V. Nicóra prof. gimnas. — Cu portr. M. S. Regina României. | - .10 |
| **Chiuiturĭ de carĭ strigă** feciorii în joc de I. Pop Reteganul | —.40 |
| **Cu vĕrful penei.** Scrierĭ satirico-humoristice de Antoniu Popp. I. Monológe. II. Humor şi satiră. O broşură forte petrecĕtóre | —.55 |
| **Dialogul ţiganului** cu S. Petru în pórta raiului de Aron Boca Velcherianul | —.25 |
| **De când se numesce femeia porumbiţă?** Poveste de Laur. Ciorbea | —.12 |
| **Douĕ turturele de aur.** Poveste de Laur. Ciorbea | —.12 |
| **Din trecutul Silvaniei.** Legendă de Victor Rusŭ | —.60 |
| **Dile negre.** Versurĭ de Petrea dela Cluş — cu o prefaţă de G. Simu | —.25 |
| **El trebue sĕ se însóre.** Novelă de Maria Schwartz, trad. de N. F. Negruţiŭ | —.15 |
| **Economia,** pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II. | —.15 |
| **Felicitărĭ** în poesii şi prosă la anul nou, diua nascerei şi diua numelui către tată, mamă, moşĭ, unchĭ, mătuşe, naşĭ, tutorĭ, preoţĭ, învĕţătorĭ şi binefăcĕtorĭ, precum şi alocuţiunĭ şi vorbirĭ cu diferite ocasiunĭ scolastice. de George Simu | —.20 |
| **Filoxera omenimeĭ.** Câte-va cuvinte despre vinars, de A. Boca Velcherianul | —.08 |
| **Gruia luĭ Novac** | —.12 |
| **Horia luĭ Pintea vitezul** | —.06 |
| **Idealul perdut.** Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinara | —.10 |
| **Influinţa mândrieĭ.** Novelă de P. C. Z. Rovinar | —.15 |
| **Leonat cel tinĕr.** Istoriă în versurĭ de Ioan Pop Reteganul (cu o ilustraţiune), o broşură cu conţinut forte glumeţ. Ca în tóte scrierile D-lui Ioan Pop Reteganul, aşa şi în acésta observă omul o adâncă pĕtrundere în moravurile, obiceiurile şi simţĕmintele ţĕranului român | —.12 |
| **Lira Sionuluĭ** séu cântarea sĕrbătorilor. — Poesii religioso-morale, lucrate după s. Scriptură de A Boca Velchereanul. Cu o precuvêntare de G. Simu | —.25 |
| **Monológe** de Antoniu Popp: Nr. 1 Pe neaşteptate | —.04 |
| Nr. 2. Pentru ce am rĕmas flăcău bĕtrân | —.08 |
| Nr. 3 La anul nou | —.04 |
| Nr. 4. Ce nicĭ prin minte nu mi-a trecut | —.04 |
| Nr. 5. O păţaniă | —.04 |
| **Merinde dela Scólă** séu învĕţăturĭ pentru popor, culese din diarul unui scolar de Dr. Georgiu Popa | —.60 |
| **Miseriile sociale.** Novelă de P. C. Z. Rovinar | —.15 |
| **Musa Someşană.** Poesii poporale române din jurul Năsĕudului. Adunate şi arangiate de Iuliu Bugnariŭ. Partea I. Balade | — 25 |
| **Nrii 76 şi 77.** Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco | —.20 |
| **„Nopţĭ de iernă".** Novele pentru popor de G Simu | 1 — |
| **Nu mĕ uita.** Colecţiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăţiunĭ, epitafiă ş. a. | —.25 |
| **Opera unuĭ om de bine.** Novelă origin. — continuarea novelei „Idealul perdut" — de Paulina C. Z. Rovinar | —.10 |
| **Poesii** de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) | —.60 |
| **Povestirĭ alese** de Petra-Petrescu, Spedate franco | — 80 |
| **Pietatea poporuluĭ român** séu cântărĭ evlaviose pentru cei-ce merg la mănăstire, la locurĭ sânte şi în procesiunĭ. Comp. de doi preoţĭ g c. Mureşenĭ din diec. g. c. Oradei-M. | —.10 |
| **Păcală şi Tândală.** Poveste de George Cătană | —.1[illegible] |
| **Pretinul sĕtenuluĭ român.** Sfătuirĭ în formă de dialog pentru elevĭ şi adulţĭ, compus de Ioan Pop Reteganul | —.30 |
| **Proba de foc.** Comediă într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea Bogdan | —.15 |
| **Prin mórte la victoriă.** Comediă într'un act de Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan | —.10 |
| **Probitatea în copilăriă** Schiţă din sfera educaţiunei după Ernest Legouvé | —.06 |
| **Povestile Bănatuluĭ.** De George Cătană înv. Tom. I. II. III. à 25 cr. tóte 3 tom. | —.65 |
| **Sfaturĭ de aur** séu calea către fericire de Ar. B. Velchereanul | —.25 |
| **Starostele,** adecă Datinĭ dela nunţile Românilor Ardelenĭ. Adunate de Ion Pop Reteganul | —.25 |
| **Spicuire din istoria pedagogieĭ** la noi — la Rom. De V. Gr Borgovan | —.10 |
| **Sĕ audim!** Toaste pentru tot felul de pers. şi ocas. de Tit V. Gheaja. | —.20 |
| **Trandafirĭ şi viorele.** Poesii poporale de I. Pop Reteganul. Ediţ. a II. Amplificată. | —.60 |
| **Ţiganul la mânăstire.** Poveste în versurĭ de Ar. Boca Velcher. | —.08 |
| **Ţiganul în Raiu.** Poveste în versurĭ de Ar. Boca Velchereanul | —.08 |
| **Ţiganul şi magnatul.** Poveste în versurĭ de Aron Boca Velchereanu | —.08 |
| **„Calendarul Auroreĭ"** pe anul 1896 | —.30 |
| **Ultimul sichastru.** Tradiţiune de G. Simu | —.06 |
| **Versurĭ de dor,** adunate din poeţii românĭ de A. | —.25 |

### Cărţĭ de rugăciunĭ.

| | fl. cr. |
|---|---|
| **Icóna sufletuluĭ.** Carte de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ, frumos ilustrată. Prelucrată şi edată cu permisiunea Măritului ordinariat diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Pătcaşiŭ preot gr. cat în Hotoan. Ediţ. III. coresă şi amplific. Preţul unui esempl broş. | —.40 |
| leg. | —.50 |
| leg. în pânză | —.80 |
| leg. în piele şi aurit | 1.60 |
| în leg. de lux | 2.50—3.80 |
| **Mărgăritariul sufletuluĭ.** Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ, forte frumos ilustrată. Preţ. unui es. broş. e | —.40 |
| leg. | —.50 |
| leg. în pânză | —.80 |
| leg. în piele şi aurit | 1.60 |
| în leg. de lux | 2.50—3.80 |
| **Micul mărgăritar suflet.** Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ, frumos ilustrată pentru pruncii scolarĭ de ambe sexele. Preţul unui esemplar broşurat e | —.15 |
| 100 es. | 12.— |
| 50 es. | 7.— |
| leg. | .22 |
| 100 es. | 20 — |
| 50 es. | 10.50 |
| **Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ** pentru prunci scolarĭ de ambe sexele. Cu mai multe icóne frumóse. Preţul unui es. broş. e | —.10 |
| 50 esempl. | 3.— |
| 100 es. | 5.— |
| leg. | —.12 |
| 50 es. | 5.— |
| 100 esemplare | 9.— |
| **Visul Prea Sânteĭ Vergure Maria** urmat de mai multe rugăciunĭ frumóse. Preţ. unui es. legat şi spedat franco e | —.12 |
| 50 es. | 5.— |
| 100 esemplare | 9.— |
| **Epistolia D-luĭ** nostru Isus Christ. Preţul unui es. legat şi spedat franco e | —.15 |
| 50 es. | 6.— |
| 100 es. | 10.— |

Tot de aicĭ se pot procura tot soiul de cărţĭ şcolastice şi altele apărute orĭ şi unde, **recuisite de scris pentru şcólă şi cancelarie,** tot soiul de tipăriturĭ oficióse.

**Tipografia nóstră primesce spre efectuire tot soiul de lucrărĭ tipografice cu preţurile cele mai moderate.**

— Catalóge sĕ trimit orĭ şi cuĭ gratis şi franco. — — Vêndĕtorilor sĕ dă rabatul cuvenit. —

Tóte comandele sunt a se adresa la: **Tipografia „AURORA" A. Todoran, în Gherla — Szamosujvár.**

858,1—10

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.